Ը· ՏԱՐԻ 2263 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 26 ՀՐՈՏԻՑ 4383 1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1891 8 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1309 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آره وك
غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան Թղթաթափ արծաթ	150
» » Վեցամսեայ »	75
» » Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» Վեցամսեայ »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարի ծախք [illegible]	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւններ ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1|13 ՕԳՈՍՏ. 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԵՐԿՐԱԽՈՅԶԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒՄ

Պ. ՔՐԱՆՊԷԼ.—ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔ Ց'ԱՓՐԻԿԷ

Ինչպէս Հեռագիրն հաւաստիւ ծանոյց, ըստ պաշտօնական տեղեկութեան ֆրանսական իշխանութեանց, Պ. Քրանբէլ, որ Քոնկոյի ֆրանսական բաժնէն դէպ ի Չատ լիճն յառաջ կը խաղար, ապրիլ ամսուն տեղացիներէ ջարդուած է իւր արաբ թարգմանին՝ Մէհէմմէտ Պէն-Սալիտի և Սենեկալցի երկու զինուորներու հետ։ Հետեւորդաց պետն ևս, Պիսքարա, որ խուզարկիչ մարմնոյն կեդրոնավայրը թողուած էր, նմանապէս սպանուած է։ Վերջապահն, ընդ տնօրինութեամբ Պ. Նէպուի, ի լուր աղէտին ետ դարձած է դէպ ի Քոնկո։

Պ. Քրանբէլի գաղափարն էր ֆրանսական Քոնկօն յարաբերութեան դնել Չատ լճին հետ, ապա բովանդակ Սահարայի մէջէն անցնիլ, հարաւային Ալժէրիի կողմէն դառնալով դէպ ի քաղաքակիրթ աշխարհն։ Այս արշաւանք թէև ի դերեւ ելաւ, բայց Պ. Քրանբէլի յիշատակը պիտի մնայ։ Առաջին անգամ 1887 ին ֆրանսական Քոնկո գնաց, իբրեւ մասնաւոր քարտուղար Պ. տը Պրազայի, արդի կուսակալին։ Ցաջորդ տարին արտօնութիւն ստացաւ խուզարկութիւններ կատարելու այն կողմեր ցած վայր Եւրոպացւոց անծանօթ երկիրներու մէջ։ 1888ին կարաւանով մը, յորում ինքն էր միակ Եւրոպացին, Լաօթուավիլէ մեկնեցաւ, և Թզուկներու երկրին մէջ մտաւ։

Այս արշաւանքին մէջ, դիւանագիտական պատճառներով, Փահուիններու մեծ ցեղին մէկ հզօր պետին ինձնաւէայ աղջիկը կնութեան առաւ, և այս աղջիկ իրեն ընկերացաւ ի Ֆրանսա, հետաքրքրութեան առարկայ լինելով Փարիզի մէջ, և մինչ ամուսնոյն հաւատարիմ, այս վերջին աղետալի արշաւանքին ժամանակ ալ իրեն կ'ընկերանար։ Դէպ ի ծովեզր դարձն, 1888 ին, շատ դժուար եղաւ, թշնամի ժողովրդոց և ճախճախուտ անտառաց մէջէն, բայց վերջապէս ֆրանսական կայան մը հասաւ, ծանօթութեանց ստուար հատոր մը բերելով իրեն հետ։ Այս արշաւանք զինք քաջալերեց ֆրանսական Քոնկոյէն մինչեւ Չատ լիճը ճամբայ մը բանալու և բոլոր այն լայնածաւալ երկիրն ընդ որ պիտի անցնէր ճամբայն՝ ֆրանսական իշխանութեան ենթարկելու։ Ֆրանսա դարձաւ կազմակերպել այս մեծագոյն ձեռնարկութիւն. և դէպ յԱփրիկէ ճամբայ ելաւ 1890 մարտ ամսուն։

Օգոստ. 15 ին Պրազավիլ քաղաքն հասաւ ի ֆրանսական Քոնկօ։ Մի քանի ամիս յառաջ ֆրանսացի գործակալ մը սպաննուած էր ի Պանկի, և Պ. Քրանբէլ կը յուսար ֆրանսական իշխանութիւնը վերահաստատել այն կողմեր։ Բայց դժտալքութեամբք չուտով տկարացաւ իւր կարաւան։ Երբ կարաւանն Ուպանկի՜գետէն դէպ ի վեր ելնել սկսաւ, անոր գլուխը կը գտնուէր Պ. Քրանբէլ, իրեն աջակից ունենալով Պ. Լօզիէռ ճարտարագէտը, Պ. Նէպու կարաւանապետ, Պ. Պիսքարաս պետ զինուորական հետեւորդաց, և սորա օգնական Պ. Օրսի, Մէհէմմէտ պէն Սալիտ թժիշկ և արաբ թարգման, Պ. Քանբէլի Փահուին կինն, 30 Սենակալցիներ իբրեւ զինուորական հետեւորդ, և 223 տեղացի բեռնակիրք։

Կարաւանը սեպտ. 28 ին հասաւ ի Պանկի, հեռագոյն ֆրանսական կայանն Ուպանկի գետին վրայ։ Երկիրը շատ խռովեալ էր, և գետին երկու կողմերն ալ Պ. Քրանբէլ դառն յիշատակներ թողուց իւր խստութեամբ։ Թէեւ շատ կորուստներ կրած էր, բայց չվարանեցաւ յառաջ խաղալ։ Դէպ ի Պակիրմի անապատին մէջ մտաւ, և անկէ ի վեր ուղղակի լուր չառնուեցաւ իրմէ։ Անորոշ զրոյցք կը հանէին թէ աղէտ մը պատահեր է, և ի Լիվրբուլ առնուած հեռագիր մը՝ աւելի քան մէկ ամիս յառաջ՝ կը յիշէր այս զրոյցներ։ Հիմա դժբախտ իրողութիւնն յայտնի է պաշտօնապէս։ Կարաւանէն Պ. Նէպու միայն ազատած է։

Ֆրանսական լրագիրք միահամուռ կ'ըսեն թէ յանձին Պ. Քրանբէլի Ֆրանսա կը կորուսանէ իւր լաւագոյն որդւոց մին։ Իւր փափաքն էր լայնածաւալ աշխարհ մը աւելցնել ֆրանսական ստացուածոց վրայ յԱփրիկէ։ Ինքզինք իւր երկրին մեծութեան և փառաց զոհեց, որով անմահ յիշատակ մը կը թողու ազգային պատմութեան մէջ։

Ի ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Ռուման լրագիրք կը ծանուցանեն թէ կարօլ թագաւորն հաշտուած է դահաժառանգ Ֆերտինանտ իշխանին հետ։ Ի դարձին, իշխանն իւր բնակութիւն պիտի հաստատէ Եաշի մէջ, ուր իւր հրամանաց ներքեւ քաղաքային և զինուորական պաշտօնէութիւն մը պիտի ունենայ։ Թագաւորն իւր անձնական քսակէն տարեկան 250 հազար ֆր. թոշակ պիտի տայ նմա։ Այս ամենայն՝ պայմանաւ զի իշխանը վերջնապէս հրաժարի Օր. Վաքարեաքոյի հետ ամուսնանալու գաղափարէն։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Ֆրանսական նաւատորմին ի Քրոնշդատ գտնուած պահուն, Ռուսք իրենց այցելուաց տեղեկացուցին իրենց մարտանաւուց նորագոյն կատարելութիւնները։ Մինչ Ֆրանսացիք թորփիլակիր շրջուն զրահաւոր մը կ'այցէին, ընդծովեայ գործածելի հեռաձայն մը ցոյց տրուեցաւ իրենց, զոր յօրինած է ռուս նաւային ճարտարագէտ Տքդ. Վրէտէ։ Լուղակ մը, հեռաձայնն իւր քով ունենալով, ծովուն մէջ մտաւ, և անտի խօսակցեցաւ ֆրանսական Սէ-լ-տը-ֆ զրահաւորին նաւապետին հետ։ Լուղակն ըսաւ ծովուն տակէն. «Բարի լոյս, հրամանատար իմ, կեցցէ՛ Ֆրանսա, Հուռրա՜», և Ֆրանսացին որ այս բառերն որոշ լսեց, պատասխանեց «Շնորհակալ եմ, Պարոն», և յարեց ռուսական բառն «Սփասիպօ», (Շնորհակալիք)։ Զի Ֆրանսացիք ռուսասիրութիւնն այնքան յառաջ տարին որ ռուսերէն բառեր սկսան գործածել խօսակցութեանց մէջ։ Ժէրվէ ծովակալն եւս ծովուն տակ գտնուող մարդուն հետ կարճ խօսակցութիւն մ'ունեցաւ այս նոր ձեւ հեռաձայնով, և մեծապէս գնահատեց ռուս հնարիչին գիւտին օգտակարութիւնը։

Ի ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ

Փեթերսպուրկի թղթատարին՝ իւր քարտուղարին.— Պատասխանեցի՞ք Տէրպուլի ֆրանսացի քաղաքապետին շնորհալի ողջոյնին։

Քարտուղար.—Այո՛, Տէր, 25 բառով հեռագիր մ'ըրի. ծախք՝ 12 ֆր. 50 սնդ.։

Թղթատար.—Համակրալի՞ց հեռագիր.։

Քարտուղար.— Հապա՞. «Շնորհակալութիւն ձեր համակրանաց փոխարէն։ Բարեբաստ եմ հաղորդելով ձեզ մեր համակրանաց հաւաստիքն։ Եղբայրական ողջոյնք. բարեբաստ, հրճուալից. «Կեցցէ՛ Ֆրանսա»։

Թղթատար.— Ռուանի քաղաքապետի՞ն.։

Քարտուղար.—Նոյն հեռագիրն. 12 ֆր. 50 սնդ.։

Թղթատար.—Վնաս չունի. (Բարապան մը ներս կը մտնէ.) Ի՞նչ է այդ.։

Բարապան.— Հեռագիր.։

Թղթատար.— Փէրիկէօի ֆրանսացի քաղաքապետէն. Կը խնդակցի մեզ. Շնորհակալութիւն կը յայտնէ մեզ. Կ'ողջագուրէ զմեզ։ Պատասխանեցէք, Փամֆիլով.։

Քարտուղար.— Նո՞յն հեռագիրը ղրկեմ.։

Թղթատար.—Զնջեցէք մի քանի ածականներ։ Երկու աղուոր ածական միայն թողէք։ 10 ֆր.ը մի՛ անցնիք։

Բարապան.—Ուրիշ հեռագիր.։

Թղթատար.—Բօվայլոնի քաղաքապետէն. Զմեզ կ'ողջագուրէ, կը սիրէ, զմեզ իւր գրկաց մէջ կը սեղմէ։ Զարմա՛նք. Բայց իմ ելմտացոյցս խոշոր չէ. Ինչ և է, պատասխանեցէք։ Մէկ ածական կը բաւէ, տաքուկ ածական մը։ 7 ֆր.ը մի՛ անցնիր, Փամֆիլով։

Բարապան.—Երկու հեռագրեր.։

Թղթատար.—Նորէ՞ն. Քրրիէյ-ան-Տօֆինէի և Ռօքամատուրի քաղաքապետներէն. կարճ գրէ, Փամֆիլով. Իւրաքանչիւրին երեք ֆր. «Շնորհակալութի՛ւն. Կեցցէ՛ Ֆրանսա. Ողջագուրեմ», կը բաւէ։

Բարապան.—Հեռագրատունէն կոզով մը բերին. 15 հեռագիր կայ մէջը։

Թղթատար. — (Պաղարիւնութիւնը կորուսանելով,) Ա՛, չափազանց կը սիրեն կոր զմեզ։ Ֆրանսացի ամեն քաղաքապետք և գիւղապետք խօսք մէկ են ըրեր. Պատասխան տուէք. Առմէն մի հեռագիր մէկ րուպլ.

«Կեցցէ՛ Ֆրանսա. Բարեկամք»։

Բարապան. (ներս մտնելով.) Սալ մը լեցուն հեռագիր եկաւ հեռագրատունէն։

Թղթատար. — Թողո՛ւնք, Փամֆիլով, Թողո՛ւնք. Քանի՞ հատ քաղաքային և գիւղային շրջանակ կայ Ֆրանսայի մէջ։

Քարտուղար. —36,000 հատ։

Թղթատար. —Ըսել է մոխրի վրայ պիտի նստեցնեն զմեզ. Մի՛ պատասխանէք, Փամֆիլով, մի՛ պատասխանէք։

(Ֆէկարօ այս զաւեշտը գրած է, արձագանգ տալով Ֆրանսայի և Ռուսիոյ լուրջ ակմբոց մէջ արտայայտուիլ սկսած այն զգացման թէ «Համը կը փախի. Ֆրանքեւռուս ցոյցերը ծայրայեղութեան կը տարուին»։)

ՀՆՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԲԱԽՏ ՄԸ

Կը յիշէ՞ք զՊ. Ազքինսըն, անգլիացի պահպանողական երեսփոխանն, որ Երեսփ. Ժողովոյ կանոնաց հակառակ ընթացքի մէջ գտնուելուն համար մի քանի աւուր պայմանաժամու արտաքսեցաւ Ժողովէն։

Այս երեսփոխան վերջերս իւր ճաշն Երեսփ. Ժողովոյ ճաշարանին մէջ ընելէն ետեւ, մեկնեցաւ, մոռնալով իւր կրկնոցը (փառտըսիւ), որոյ գրպանին մէջ տասն երեք հազար անգլ. ոսկւոյ արժէքով պանքատոմսք կային։ Մոռցաւ, և գիշերն այնպէս անցաւ։ Հետեւեալ օրը դուրս ելած ժամանակ միայն ինկաւ թէ կրկնոցը Ժողովատեղին մոռցած էր, կառք մը նստաւ, վազեց Ուէստմինստըրի պալատն (Խորհրդարանի պալատն), և ճաշարանին հանդերձատունը մտնելով, տեսաւ որ կրկնոցը տեղը կեցած է, և պանքատոմսերէն բան չէ պակսած։

ՊՍԱԿԱՒՈՐ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՆ ԱՆԳԼԻՈՅ

Անգլիոյ մէջ կանոն է որ Պետութիւնը պսակաւոր բանաստեղծ մը կ'ունենայ, որ կ'ընտրուի ժամանակին նշանաւորագոյն բանաստեղծաց մէջէն, և թոշակ կ'ընդունի Պետութենէն։ Պետական մեծ առիթներու մէջ երգուելիք տաղերն ինք կը յօրինէ։

Շատ տարիներէ ի վեր, Անգլիոյ պսակաւոր բանաստեղծն է Լորտ Թէնիսըն, պատկառելի յաջորդն Ուորտսուըրթի, և անցեալ հինգշաբթի իւր 82րդ տարին թեւակոխեց։

Ուայդ կղզւոյն մէջ իւր բնակած աւանին՝ Ֆրէշուօթըրի բնակիչք սրբատաշարժ եղանակաւ մը տօնեցին այս տարեդարձ, նուագահանդէս մը տալով, յորում Թէնիսընի բանաստեղծութիւնք միայն երգուեցան, իւր կնոջ՝ տիկին Թէնիսընի յօրինած եղանակներով։ Շատ մը նուէրք և հեռագիրք եկած էին ի շնորհաւորութիւն, ընդ որս Թագուհւոյն և Պ. Կլատսթոնի կողմէ, որ իւր մտերիմն է, և իրմէ ճիշդ չորս ամիս յառաջ ծնած է։

Թէեւ շատ ծեր, Լորտ Թէնիսըն քաջառողջ է, և շատ մը այցելուներ ընդունեց։ Դեռ մի քանի օր յառաջ, հասարակութեան բարեգործութեան կոչում կ'ընէր ի նպաստ Կորտոնեան Որբանոցին, որ կանգնեալ է յիշատակ Խարթումի դիւցազնին։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՀԱՆԴԷՍ ԲԱՇԽՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆԱՑ

(Տար. Երէկէ Ու-էն և վերջ.)

Արտաքուղիս մաղթանքէ մը յետոյ, որուն յարգոյ հանդիսականները կը մասնակցէին իրենց սրտագոյն ամէններովը, երկու ձայնով և ջութակին զուգընթաց հնչեց կայսերական օրհներգը «Շէհինշահը», որոյ աւարտումէն ետքը՝ ընթացաւարտներէն Պ. Ցարութիւն Տիրատուրեանն Ակնցի, կարդաց առ հանդիսականս ուղղեալ շնորհակալեաց ուղերձ մի, նոցա կրած այնքան ձանձրութեանց համար, որ մինչեւ անգամ իրենց գործերը թողլով՝ կը հետեւէին չարունակ քննութեանց ընթացքին։ Յետոյ դաշնակի մենանուագ, ջութակի խմբանուագներ և ապա ընթացաւարտ Պ. Մուշեղ Տիրացուեան Մշեցի իւր ընկերներու կողմէն կարդաց գազիերէն մի ուղերձ ուղղուած Տեսչութեան և ուսուցչութեան, ուր լիասիրտ շնորհակալութիւն և երախտագիտական զգացումներ կը յայտնէր առ նոսա, նոցա կրած այնքան երկար տարիներու բազմաքիրտ աշխատութեանց համար, նուիրուած իրենց բարոյական և մտաւոր յառաջդիմութեանը։ Դարձեալ դաշնակի մենանուագ, ջութակի խմբանուագ, բոլորն ևս արեւելեան եղանակներ, մեր և օտարազգի նշանաւոր երաժշտական գործեր, որոնք առանձին փայլ մը և ազդեցութիւն մը կը զգենուին Պ. Գէորգ Արուլեանի ճարտար առաջնորդութեամբ և աշակերտներու ճկուն մատներու տակ, և այս հրաժեշտի տխուր բոպէներուն սրտեր ի թունդ կը հանէին, հոգիներ կը գալարէին։

Այնուհետեւ նորաւարտներուն կը մընար հրաժեշտ տալ վարժարանի սուրբ և նուիրական վայրերուն. իրենց տնկած և աճեցուցած ծառերուն և ծաղիկներուն, ինձնաւէայ իրենց սրտի սիրած հողին ու ջրին, քարին ու փայտին, մանկութեան գեղեցիկ խաղերուն և զբօսանքներուն, ժամերուն և ժամանակներուն, բերկրութեան և տրտմութեան անդառնալի օրերուն, այն ամէն բանին, որոնք իրենց հոգին զուարթացուցեր էին, գգուել էին իրենց սիրտն ու միտքը, ցոյց էին տուեր իրենց պարտքի և իրաւունքի գաղափարներու սահմանները, որոց մէջ սիրել էին բարին ու գեղեցիկը, որոց հովանաւոր տուներուն տակ սրբել էին իրենց աշխատութեանց քիրտը, չնչել այն զովիկ զեփիւռը, որ վարժարանի ծոցէն կը փչէր իրենց, ոգիտութեան մաշող տապերու և տագնապներու հակառակ։ Պահ մի միաքով սաւառնիլ դէպ ի բարձրերը, երկինքը, ճեղքել օդն ու ամպերը՝ հասնիլ լուսալիր աստղերուն, աստղերու մէջ սրանել, գտնել այն վսեմ ճակատը, որը բարութեան և բարեկարութեան բոցով բորբոք՝ կը վառուի ու կը վառուի անանց և մշտավառ, կէտ նպատակի ունենալով լոյս սփռել այն մթին վայրերում, ուր չեն հասնիր արեւու շողերը, և համբոյր մը դրոշմել այն դողդոջուն բազուկներուն, յանձնել նոցա իրենց սրտերը և ապա վայր իջնել մեկնելու այդ ցանկալի դարաստանէն։ Այդ պարտականութիւնը կատարեց Պ. Տիգրան Գէորգեան Խնուսցին, այլ այնպիսի յուզուած և կոտրվի չեշտով մը, որը շատերու սիրտն ու հոգին շարժեց և յուզեց։

Վկայագրերը, որոնք կարմիր ժապաւէններով փաթաթուած, դրուած էին սեղանի վրայ Վսեմ. Կուսակալին մօտիկ, բաշխելու ժամն եկաւ. այլ նախ քան այդ գործողութիւնը, Տեսչութեան կողմէ Մեծ. Պ. Մաղաթեանը դարձեալ կուսակալին ուղղուած տաճկերէն ուղերձ մը կարդաց, ուր խորին ակնածութեամբ կրկին և կրկին իրենց երախտագիտական զգացումները յայտնելով Նորին Վսեմութեան, որը յանձն առաւ պատուել վարժարանք իւր այցելութեամբը, մասնաւոր վերստուգեց Նախախնամութեան իրենց շնորհած յաջողութեանց համար, որով կարողացան Օսմանեան կրթասէր Կայսեր Բարձր Հովանաւորութեան ներքոյ հաստատել և ընծայել Ազգին և Պետութեան շրջանաւարտ սաներ։ Պարզեց և այն գաղափարը թէ ի՛նչպէս կէտ նպատակի են ունեցել միշտ ուսման եւ բարոյական գաղափարներու հետ ներշնչել նոցա և հաւատարմական զգացումներ առ Օսմանեան Գահն. և թէ մեր շահերն ամէն տեսակէտով պէտք է միացեալ պահել միշտ Կայսրութեան շահերու հետ, եթէ կ'ուզենք անվթար պահել Ազգի և Եկեղեցւոյ նուիրական շահերը։ Եւ այնուհետեւ նորաւարտները յանձնելով Նախախնամութեան կամաց, Վեհ. Կայսեր շնորհաց և հանդիսականաց բարեացակամ պաշտպանութեանց՝ մաղթեց ամենեցուն զամենեան, և խնդրեց Նորին Վսեմութենէն շնորհ բերել ինքը իւր ձեռքով բաժնել վկայագրերը։

Դորա համար հրապարակ կոչուեցան աւարտող սաները թուով քսան և մի հոգի, կանգնեցան Բարձր. Կուսակալի յանդիման, հետեւեալ կարգով.

Պարոնայք

Պետրոս Գոլանջեան Արաբկիրցի	Թուրքեր.
Արշամ Փաշաջեան Տրապիզոնցի	»
Գարեգին Փաստրմաջեան Կարնեցի	»
Սեդրակ Հանէսեան Արաբկիրցի	»
Մուշեղ Տիրացուեան Մշեցի	»
Ցարութիւն Սարգիսեան Խարբերդցի	Ջրի
Երուանդ Պէօզէեան Արաբկիրցի	Թուրքեր.
Յովհաննէս Հանէսեան Արաբկիրցի	»
Տիգրան Գէորգեան Խնուսցի	Ջրի
Յակոբ Գրիգորեան Խարբերդցի	»
Գէորգ Ջիգերջեան Արաբկիրցի	»
Երանոս Աւետիսեան Բասենցի	»
Կարապետ Խերէյգեան Արաբկիրցի	Թրկեր.
Գաբրիէլ Տ. Սերովբեան Բաբերդցի	»
Ցարութիւն Տիրատուրեան Ակնցի	Ջրի
Գրիգոր Շէհլէմեան Բաբերդցի	»
Գրիգոր Ղարիբեան Դերջանցի	»
Խաչատուր Շամլեան Էնգիւրցի	Թրկեր.
Շիրամ Խզրիկեան Մշեցի	Ջրի
Մովսէս Պռուկեան Կիւրինցի	»
Յակոբ Մելքոնեան Վանեցի	»

և այնուհետեւ յականէ յանուանէ յառաջ կոչուեցան եւ կուսակալը կուտար նոցա իրենց վկայագրերը, շատերուն եւս խրատական խօսքեր ուղղելով, յորդորելով զնոսա միշտ հաւատարմական զգացումներով վառ եւ բորբոք մնալ։ Վերջին երեքը կողղորարութեան արհեստի մէջ վարպետի օգնականի վկայական ստացան։

Հանդիսի փակման վերջաբանը կը մընար Մեծ. Պ. Սողիկեանին։ Հրապարակ ելաւ նա, խօսքն ուղղեց նախ հասարակ աշակերտներուն, որոնք 1890-1891ի ուսումնական տարեշրջանն աւարտելով կը մտնէին երկամսեայ արձակուրդի մէջ մարմնական եւ մտաւոր ուժերը կազդուրելու եւ նոր թարմութիւն ձեռք բերելու նոր ուսումնական տարեշրջանի համար։ Նկարագրեց թեթեւակի հին ու-

---

—)(17)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆՑ ՏՈՒՆԸ

—Այո… վերջին… վերջին…

Լիէթ երկու կամ երեք ջղային համբոյրներ կը դնէ զաւկին ճակտին վրայ և աթոռին վրայ կիյնայ՝ ուժասպառ, գլուխը ձեռուըներուն մէջ ծածկելով։

Պաշտօնեայն վեր առաւ ճակատը։ Հակառակ իր սովորութեան, աչուըները թըրջած էին, մարդկային կենաց այս մեծ տռամին առջեւ։

Լաւն նշան մը ըրաւ հիւանդապահ կնոջ։

Այս վերջինը Պերթինի հետ դուրս ելաւ անշշուկ և իր ու Լիէթի միջև գոցուած դուռն ընդ միշտ կը բաժնէր անմեղ աղջիկն իր քաջսիրտ և խեղճ մօրմէն։

Երբ Լիէթ ձեռները վար ձգեց, չուրջը փնտռեց, և, այլ եւս չնշմարելով իր աղջիկն, հառաչեց։

Սոսկումի եւ վշտի մեծ ճիչ մը արձակեց։

—Ձեռքես առէ՛ք, ձեռքէս առէ՛ք զաւակս, ետ դարձուցէք, ետ տուէ՛ք։

Եւ գիշերապահն զայն բռնելէ առաջ, Լիէթ խոյս կուտայ, կը բանայ դուռը, նրբանցքին մէջ կը սուրայ, ըստ բախտի կ'անցնի դիմացն ելած սրահներէն, խորին մթութեան մէջ, ուր կը կարծէ թէ կը տեսնէ, քունի մէջ թաղուած տունը լեցնելով իր հեծեծիւններով եւ աղեխոշ ճիչերով.

—Զաւա՛կս, զաւա՛կս։

Մեծ ննջարանի մը մէջ ուր կը մտնէ վազելով, յանկարծ կը կենայ, աչուըներն սաստ անդ պտտցնելով։

Երկար սրահ մըն է այս, որուն իւրաքանչիւր կողմը մէկ գծի վրայ շարուած են սպիտակ օրօրոցներ։ Այս օրօրոցներէ շատերուն մէջ մանուկներ կը հանգչին։ Նոյն օրուան, առջի օրուան և նախորդ օրերուն լքեալներն են ասոնք։ Կը սպասեն ստնտուներուն որք պիտի տանին զանոնք Ֆրանսայի ամեն անկիւնները։ Եւ օրօրոցներուն մօտ կան փոքր օրանիկներ ուր կը քնանան անժամանակ ծնած տղաքներ, զորս կապրեցունեն խընամօք և անձնուիրութեամբ։

Մանկանց սրահն է այդ։

Սիրտն իրեն կ'ըսէ թէ Պերթին հոն է… այս սրահը բերած ըլլալու են զայն։

Եւ արդարեւ, խորը, մեծ վառարանի մը մօտ, մանկամարդ կին մը մանուկ մը կը հանուեցունէ.

Հիւանդապահ կինն է որ տարած է Պերթինը։

Բայց այլեւս Պերթինն իրեն չի պատկանիր… Պերթին պիտի արձանագրուի իբր հիւանդանոցի տղայ մը… Ինք իր մայրական իրաւունքներն ուրացած է… Պերթին իր աղջիկը չէ այլեւս։

Գիշերապահը վերջապէս կը հասնի ետեւէն, և աղմուկէն վազող կիներ կը շըրջապատեն պարտասած Ժիւլիէթն և կը քաշկռտեն զայն։

Եւ իր բոլոր կեանքին մէջ միշտ աչաց առջեւ պիտի պահէ այս սրահին անմոռանալի երեւոյթն իր օրրաններու շարքերովը, հիւանդապահ կինն որ վառարանին մօտ կը հանուեցնէ իր աղջիկն, այն ծանր տքնութիւնն որ յանկարծ իր գլուխն զարկած էր, զինքը շնչայեղձ ըրած էր, և որուն ներքեւ խեղճ կինը վերջապէս յաղթուելով՝ զգետնեալ՝ հսկողներու բազկաց մէջ ինկաւ անշարժ և անկենդան։

Անոր քով փութացին, կոճակները քակեցին և փորձեցին խելքը գլուխը բերել։

Երկար ատեն ապարդիւն մնացին այս ջանքեր։

Եւ երբ Լիէթ բացաւ աչուըներն, երբ կարող եղաւ խօսիլ, ալ իր չուրջն եղած բաները չի կրցաւ ճանչնալ, ալ սկսաւ անյաջորդ բառեր, անհասկնալի խօսքեր արտասանել։

Կրցածին չափ մաքառած էր։

Բայց բանականութիւնը խանգարուած էր իր ուղեղին մէջ որ յոյժ տկարացած, յոյժ գրգռուած էր այնքան տարաբախտութեանց պատճառաւ։

Խենդեցա՛ծ էր։

Ցաջորդ օրը իմացուցին ոստիկանատուն, և Ժիւլիէթ առժամապէս խնամուելու համար ոստիկանատան դարմանոցը ղրկուեցաւ։

Լիէթ հոն մնաց քանի մը օր և անտի ղրկուեցաւ ի Շարանթօն, գրէթէ խելայն Վօքլուզի պատսպարանը փոխադրուելու համար։

Պերթին իրապէս մինակ էր, քանի որ իր մայրը, խենդեցած ըլլալով, գոյութիւն չունէր իրեն համար։

Իրեն վերաբերեալ տեղեկագիրն, որուն մանրամասնութիւններն առջի օր այնքան չարչարած էին մայրը, առաջին օրէն ղրկուեցաւ Նպաստամատոյց ընկերութեան տնօրէնին որ արտօնեց Պերթինի արձանագրութիւնն ի թիւս պաշտպանեալ մանկանց։

Որոշումն անմիջապէս հաղորդուեցաւ Տանֆէր Ռօշըրօ փողոցին հիւանդանոցը։

Դ.

Հետեւեալ օրը, Պերթինի անունը, ծննդեան թուականն և աւանդին թիւը մասնաւոր տետրի մը մէջ նորէն գըրուեցան։ Պաշտօնեայ մը եկաւ գտաւ Պերթինը հիւանդանոցին մէջ, ի ձեռին ունենալով այս տետրը, նոր վզնոցով մը —մեկնման վզնոցը զոր տղան պարտաւոր էր կրել մինչեւ վեց տարու, և աքցանով մը որ այս վզնոցը արձանագրութեան մետալին կցելու կը ծառայէր։

Հիւանդապահ կինը ծնգացը վրայ դըրաւ Պերթինը, վառարանին մօտ, որուն չուրջը ուրիշ հիւանդապահ կիներ ծծակով կաթ կուտային ուրիշ լքեալներու։

Խղճամիտ նախազգուշութիւններ ձեռք առնուած են արգիլելու համար տղայոց մէջ սխալումներ և փոփոխումներ, որք արդարեւ յոյժ հազուադէպ են։

Պաշտօնեայն ստուգեց աւանդի մըզնոցին թիւն և Պերթինի անուները պարունակող մագաղաթը, որ, ինչպէս ըսինք, խանձարուրին կցուած էր։ Աւանդի վզնոցն հանեց, որ քանըչորս ժամ միայն օգտակար կ'ըլլայ, և անմիջապէս վիզն անցուց սպիտակ ձիթապտղաձեւ վզնոցն իր արծաթեայ մետալով որուն վրայ կոխուած է արձանագրութեան թիւը՝ որ նոյնն էր վարչութեան որոշնագրին վրայ գրուած թուոյն։

Ցետ իւրաքանչիւր գործողութեան, թիւը կ'արձանագրուէր տետրին վրայ, Պերթինի անուան դիմաց, ինչպէս նաեւ մագաղաթին վրայ։ Այսպէս նաև իրեն վերաբերեալ ամեն տեսակ թղթոց վրայ, աւանդի արձանագրութեան վրայ եւ արձանագրութեան տետրին վրայ։

Բոլոր գրութիւններն ալ աւարտած էին։ Ամեն ինչ կանոնաւոր էր. Վարչութիւնն իր վրայ առած էր տղան և հօրն ու մօրը տեղը բռնած էր։ Այսուհետեւ պզտիկին վրայ ամեն իրաւունք ունէր։

Նըրամէն երկու օր ետք, Պերթին յանձնուեցաւ ստնտուի մը որ նոր հասած էր և տարուեցաւ հիւսիսային գաւառին վաթինիի անուն մեծ գիւղը։

Ստնտուն տղուն հետ կը տանէր անոր բոլոր հարստութիւնն. կարմիր գրքոյկ մը…

Ե.

Այն օրը Շարլօ եւ Քրիքէ տուն դարձան սաստիկ յոգնած։ Հագիւ կրնային քալել։ Առտուընէ ի վեր կայնած էին իրենց տկար սրունքներուն վրայ, և գիրենք վարձող մուրացկաններն ալ ամենեւին չէին գթացած անոնց տկարութեանը։ Ընդհակառակն, քանի՛ յոգնէին, քանի դունատէին, չունչերնին կտրելու պէս ըլլար և անկենդան երեւոյթ մը ստանային, մուրացիկներն այնքան աւելի հաստատ կուննէին։ Պզտիկները կուլային, կը հեծկլտային, կը չարչարուէին։ Աւելի լաւ։ Սուերը կը տեղային իրենց ձեռաց մէջ։

Քրիքէ եւ Շարլօ միատեղ չէին մուրար։ Թէեւ շատ կը փափաքէին, զի շատ կը սիրէին զիրար։ Բայց ամեն առտու կը բաժնէին զանոնք իրարմէ։ Օրն ի բուն թափառելէ ետք, իրիկունները միայն կը գտնէին մէկզմէկ։

Այս տեսակ տղաքներ—որք հազուագիւտ չեն ի Փարիզ— կրնան բաժնուիլ չորս դասակարգի. պզտիկ աղջիկներն, որք կը թափառին պուլվառներուն վրայ, ծաղիկներ ընծայելով կամ ճարմանդներ վաճառելով, յաճախ արդէն ախտամոլ եւ ամեն բանի պատրաստ, երբ տակաւին տասներկու տարու չկան. իրենց կեդրոնը կը գտնուի Մարքատէ փողոցը Մոնմարթրի բլուրին ետին։

(Շարունակելի)

սումնական տարւոյ ջանքն ու արդիւնքը, եւ գովելի ու գոհունակութեան արժանի գտաւ գնոսա առ հասարակ թէ՛ վարքի և թէ ուսման յառաջադիմութեան մէջ, որ պատիւ կը բերէր հաստատութեան։ Այլ չմոռացաւ նաեւ անորոշակի դիմել այն աշակերտներու խղճին, որոնք առաւել ի չարն էին գործածել իրենց ժամանակը, քան յօգուտ իրենց։ Ակնարկեց ծնողական այն մեծ ակնկալութեանց վրայ, որոնք հեռուէն և մօտէն օր մը կը սպասեն իրենց սիրասուն զաւակներուն՝ ամեն տեսակ ազնիւ և գեղեցիկ յատկութիւններով բեռնաւորուած՝ իրենց գիրկը դառնալ։ Այլ ժամանակը դեռ անցած չէ դոցա համար, ասաց, միայն թէ այս նշանակալից վայրկենի մէջ առաջադրէին դոքա առաջիկայ եւ յաջորդ ուսումնական տարիներու մէջ աշխատիլ, յառաջդիմել ոչ միայն ուսման և գիտութեան մէջ, այլ որ մեծն է կրօնականբարոյական դաստիարակութեան մէջ, որով միայն կը մխիթարէին մեծ բարերարի հոգին եւ կը պսակէին ծնողական յոյսերը, Վսեմ Կոտակատար-Դեկավարի, և ուսուցչութեան քրտնաթոր աշխատութիւնները։ Այս յուսով եւ այսպիսի առաջադրութիւններով մաղթելով աշակերտներուն բարի արձակուրդ, դարձաւ խօսքն ուղղեց առ քսան եւ մի չրջանաւարտ սաները, որոնք իրենց վկայագրերը ձեռքերը բռնած կը լսէին ուշի ուշով։ Ատենախօսն յուզուած էր այդ րոպէին, սիրտը լցուած, բառեր չէր գտներ դուրս թափելու իր ուրախութիւնը և միենոյն ժամանակին տխրութեան սեւ մաղձերը։ Նկարագրեց նախ նոցա նախնական վիճակը թէ ինչպէս իբրեւ կրթութեան կարօտ խեղճ մանուկներ ներս մտան դպրոցի սեմէն, եւ թէ ինչպէս այժմ երկար տարիներու ընթացքի մէջ տէր դարձած քաղաքակիրթ աշխարհի մտաւոր գանձերուն, դուրս կ'ելնեն անտի։ Առ այս երախտագէտ շնորհակալութեան ծանրագոյն բեռ մը կը ծանրանայ նոցա պարանոցին, որուն ոչ այլ ինչով կարող են փոխարինել՝ եթէ ոչ իրենց ապագայ վարքովն ու բարքով, համաձայն այն սկզբունքներուն զորս ստացել են դպրոցական յարկին ներքեւ։ Պիտի բաժանուիք երթաք մեզմէ, ասաց, ըստ երեւոյթին ազատ կարծելով զձեզ ձեր գործունէութեան մէջ ամէն դիտող աչքերէ. այլ ոչ, կենաց մէջ իսկ ձեզ պիտի հետեւին մեր ակնարկները, պիտի քննեն ձեր գործերը։ Ըստ այդմ չափեցէք ձեր քայլերը և թող ձեր ապագայ կենաց մէջ դա եւս խթան մը լինի ձեզ՝ հաւատարմութեամբ աշխատելու։ Ձեզ պիտի հետեւին նաեւ ձեր ծնողներու ակնարկները. դուք էք նոցա միակ մխիթարութիւնը, ջանացէք որ ձեր վարքովն ու բարքովը միշտ նոցա սփոփանք լինիք և փոխանակ վշտաց արտասուքներու, ուրախութեան արտասուք թափել տաք նոցա։ Եւ քանի որ խօսքը ծնողներու վրայ է, մոռանա՞նք արդեօք մեր ծնողը Մեծն Սանասարեանը,— կերկեր և հեկեկալից ձայնով և արտասուալից աչքերով ատենախօսն ասաց, դառնալով դէպի հանգուցեալ բարերարի պատկերը։ Յուզումը սաստիկ էր, արտասուքն ընդհանուր։ Ո՛չ երբէք, այլ ուր էր թէ այս գեղեցիկ վայրկենին նա լինէր մեր մէջը, ողջագուրէր զձեզ, եւ դուք նորա դողդոջ ձեռքերու վրայ դրոշմելով որդիական սիրոյ համբոյրներ, ստանայիք նորանէ իր հայրական օրհնութիւնները, իր հաւատքի, յուսոյ եւ սիրոյ ամրակուռ վահանը, որոյ դէմ ոչինչ չի զօրեր գործել կեանքը իր ամբողջ մեքենայութիւններով։ Այլ սիրելի ընթացաւարտներ, ասաց, հաւատանք թէ հոգւով այժմ նոյն իսկ մեր մէջն է նա, կը լսէ մեզ, կը փարի մեզ, և պիտի հետեւի մեզ ապագային, ջանացէք չվշտացնել նորա հոգին, անմոռաց պահեցէք ձեր սրտերու մէջ նորա նուիրական յիշատակը, սիրեցէք նորա կրթական տունը որ մեր ամենուս տունն է։

Հանդիսականներու մտքերը յուզիչ գաղափարներու գրոհի տակ եւս քան զեւս կը ծփային, կը յուզուէին, երբ ատենախօսը բուռն եռանդով բորբոք՝ ի միջի այլոց գոչաց, «Անուն մը եւս ձեզ պիտի տամ, որ վարժարանէ ու ծնողէ բարձր է. դա Եկեղեցւոյ անունն է» մի միակ բանը որ մեզ մնացել է վատաբաղդիկ յիշատակներէն, արհամարհանաց արժանի է նա, որու հոգին չի թնդար լսելով այդ սուրբ անունը։ Այլ չեմ յուսար թէ ձեր մէջ լինի մէկը, որ այդ եկեղեցւոյ սիրով վառուած սիրտ չունենայ։ Դրոշմեցէք անեղծ այդ անունը ձեր կուրծքի վրայ, սիրեցէ՛ք, միշտ սիրեցէք զայն և աշխատեցէք ի՛նչ պաշտօնի մէջ ալ որ լինիք, ձեր ձեռքէն եկած ծառայութիւնը չզլանաք մատուցանել ձեր Եկեղեցւոյն։

Այնուհետեւ հրաժեշտի իր խօսքերը վերջացնելով միանգամ եւս յիշեց ընթացաւարտներուն իննամեայ շրջանի մէջ անցուցած այն օրերը, յորում ազգիտութիւնը փորձեց ապարել դպրոցի անունը, այլ ի շնորհս Օսմանեան Կայսրութեան լուսամիտ եւ արդարասիրտ Վեհապետ Ապտիւլ-Համիտ Կայսեր և քաղաքի կուսակալներուն, մանաւանդ՝ ներկայ բարեխնամ Կուսակալ Վսեմ. Հասան Խայրի փաշայի և Կրթական Ժողովի Նախագահ Վսեմ. Թէվֆիգ պէյի շնորհիւ անցան բոլոր վտանգներն ու դժուարութիւնները եւ այսօր Սանասարեան վարժարանը կուտայ իր վաստակներու նախընծայ երախայրիքը։ Այդքան բարեաց փոխարէն ի՞նչ պարտինք մենք հատուցանել, եթէ ոչ մեր սրտի և հոգւոյ մէջ անջինջ պահել այն երախտագիտական եւ հաւատարմական զգացմունքները, որ ամէն յարմար վայրկեաններում կը հնչէին մեր ականջներուն։ Ձմոռնաք երբէք երկնաւոր Վարդապետի խօսքը, «Տո՛ւք զԿայսերն՝ Կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ։ «Եւ ապա մաղթեց սանուց Լուսաւորչի Աստուծոյ հովանին կեանքի փո-

Թորիկներու դէմ եւ ասաց իր վերջին խօսքերը, «Երթաք բարով, Տէր ընդ Ձեզ»։

Ապա Գեր. Պատրիարքական Փոխանորդ Սրբազան Հայրը «Ի Խաչանիշ փայտէն»։ գեղեցիկ և իմաստալից շարականի երգելէն յետոյ՝ օրհնեց զընթացաւարտս եւ զհամայնքս, պահպանիչ մ'ըսաւ եւ փակեց հանդէսը։

Ցրուելու ժամն էր. ոտքի ելաւ Վսեմ. կուսակալը և մեկնելիս խօսքն ուղղեց առ Տեսչութիւնն, յայտնեց իր գոհունակութիւնը, և ասաց. «Սոցա (աշակերտներու) ծնողքը մարմնաւորի տէրն են, իսկ հոգեւոր ծնողքը դուք էք, զի հոգւոյ կրթութիւնը ձեզ կը պատկանի»։ Ամէնքն եւս ըստ իւրաքանչիւր կարգի և աստիճանի հրաւիրուեցան դպրոցի պարտէզը և այլուր՝ մեծարուելու պաղպաղակով եւ զովարար օշարակով։ Միջօրէէն քիչ ետքը հանդիսականները քաղցր տպաւորութեամբ կը մեկնէին։ Մենք եւս մեկնեցանք այդ սրբավայրէն, ուր ականատես եղանք բարերարութեան տարած յաղթանակին և ընդունած պսակին։ Եւ կը խորհէինք թէ մեր մէջ տակաւին քանի՛ներ կան որոնք կարող են կանգնել բարեգործութեան այդպիսի հսկայ կոթողներ, յաւիտենական արձան իրենց անուան. այլ երկրաւոր կենաց տենչն ու փափագը, ագահութիւնն ու ժլատութիւնը կաշկանդելով մարդկային մտքերը՝ յետս կը կացուցանէին զնոսա առաքինական գործերու մասնակցելէ և բարերարութեան յաղթանակներ կանգնելէ, զմեզ եւս զրկելով այդպիսի չատ մը յաղթանակներու տեսարանները վայելելէն։

ԱԿԱՆԱՏԵՍ

Կարին 20 յուլիս, 1891

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
ԵՐԵԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ

Վիլհէլմ Կայսեր առողջական վիճակին վրայ մեր երեկի թուով հաղորդեալ տեղեկութիւնք կը ստուգուին աւելի կամ նուազ։ Նորագոյն լուրն այն է թէ կայսրը Քիլ ժամանելուն պէս, Պերլինէ հեռագրաւ կանչուելով Քիլ դացած են կայսեր քով երկու բժիշկներ, որոց մին համբաւաւոր Տքթ. Պերկման։

Քիլէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ կայսրն ո՛չ կրնայ քալել, ո՛չ ոտքի վրայ կենալ, վերջին արկածէն ի վեր։

ԴԱՆԻՌՑ ԹԱԳԱՒՈՐՆ

Դանիոյ Քրիստիան թագաւորն անցեալ երեքշաբթի առանձինն կը շրջագայէր Քոփենհակի մօտակայ անտառին մէջ, երբ քիչ մնաց որ փոս մ'իյնար՝ յախուռն ընթացքին բերմամբ կառքի մը, յորում մի քանի անձինք կային։ Բայց Ն. Վեհափառութիւն քաջ ձիաւոր լինելով, կրցաւ վտանգէն խուսափիլ ճարտար շարժումով մը։

ԳԵՐԵՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ

Լավիժրի կարդինալ այս պահուս կը յօրինէ յիշատակագիր մը, որով յանուն մարդասիրութեան և ուղիղ քաղաքականութեան պիտի խնդրէ Ֆրանսայի Խորհրդարանէն՝ ետ առնուլ իր վերջին որոշումը և վաւերացընել Պրիւքսէլի Դեսպանախորհրդոյն տնօրինութիւններն ի մասին գերեվաճառութեան ջնջման յԱփրիկէ և ափրիկեան ջուրց մէջ։

ՌՈՒՍ ՄԱՄՈՒԼ

Այն պահուն ուր Ֆրանսացիք խանդավառ ընդունելութիւն մը կը գտնէին ի Ռուսիա, Ցարին կառավարութիւնը չէր ուզեր սակայն վշտացնել ուրիշ տէրութիւններ։ Ուստի, Սէլէր լրագիրն որ խիստ յարձակումներ ըրած էր Ռուսիոյ ծառայութեան մէջ գտնուող Գերմանաց դէմ, պատժուեցաւ, թերթ առ թերթ վաճառման արգելմամբ։

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԽԺԴԺՈՒԹԻՒՆՔ

Լոնտոնէ կը հեռագրուի գերման լրագրաց թէ Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ բանակցութիւնք տեղի կ'ունենան, Չինաստանի հանդէպ միահաղոյն ընթացք մը բռնելու համար, որպէս զի վերջ տրուի Քրիստոնէից և Եւրոպացւոց անհանդուրժելի կացութեան չինական Տէրութեան մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԱՐՄՏԻՔ

Ըստ պաշտօնական տեղեկութեանց, Պերլինի հրապարակի վրայ ընթացիկ գիներն են 1,000 քիլօ հաճարի համար 212 մարք, մինչ 1890ին 154 մարք էր այս ժամանակ, և ուտելի գետնախնձորի համար 69 մարք, փոխանակ անցեալ տարւոյ 35 մարքին։

Ի ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՍ

Թեքսասի ընդարձակ նահանգին մէջ երաշտութիւնը մեծ վնաս կը պատճառէ։ Հունձքը փճացած է բոլորովին։ Դուարք կը մեռնին մեծ թուով։ Մէկ երկու տարի առաջուան հարուստ անձեր այսօր մուրացիկ դարձած են, իրենց հողերէն բերք չեն առներ բնակիչք հաղարներով կը մեկնին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ Ի ՔԻԼԻ

Քիլիի նախագահն, հակառակ շարժումը զսպելու համար զօրաւոր նաւատորմ մ'ունենալու պէտքն զգալով, զոհողութիւն չի խնայեր բնաւ։ Չորս միլիոն տոլար առաջարկեց Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան՝ Պ[illegible] սրընթաց մարտանաւը գնելու համար, բայց ամերիկեան կառավարութիւնը մերժեց, չուզելով այս կերպիւ մասնակցիլ եղբայրասպան պատերազմի մը։

ԳԵՐՄԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Պ. Պաաքէ, ընկերվարական կուսակցութեան պաշտօնական լրագիրը՝ Ֆօրվէրցի խմբագիրն քառամսեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ, մայիս 3ի թուոյն մէջ քերթուած մը հրատարակելուն համար որով ժողովրդեան մէկ դասն ուրիշ մէկ դասուն դէմ կը դարձնէր։

Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Հնդկաստանի և Պիրմանիոյ այլ և այլ կողմերն երաշտութեան պատճառաւ հունձքերն ի դերեւ ելած են, և ժողովուրդը գրեթէ սովալլուկ վիճակի մէջ է։ Անգլ. իշխանութիւնք մեծաւ փութաջանութեամբ կ'աշխատին նպաստներ հասցնել, և Լոնտոնի և Կալկաթայի միջեւ պաշտօնական հաղորդակցութիւնք տեղի կ'ունենան ամեն օր, ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ։

ՖՐԱՆՔՕ-ՌՈՒՍ ՆԻԶԱԿԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Թայմզ կը գրէ իր անցեալ շաբաթաւուր խմբագրականաւ.

«Ֆրանսայի և Ռուսիոյ համաձայնութեան ի՛նչպէս սկսելուն և ո՛ր աստիճան հաստատուելուն պատմութիւնը գաղտնիք մ'է դեռ։ Ո՛չ ոք գիտէ թէ Ժերվէ ծովակալ իրեն հետ տարա՞ծ է դաշնագրոյ ծրագիր մ'ընդմէջ կայսրութեան և Հանրապետութեան, և կամ իւր նաւատորմով Քրոնշդատ ժամանած է յետ բանակցութեան այնպիսի դաշնագրոյ մը։ Այս մօտք դիւանագիտական բանակցութեան մը յաջող վախճանի յանգած լինելուն զրոյցն եւս անստոյգ է։ Հաւանական է որ Ֆրանսական նաւատորմին այցն և խանդավառութիւնն որով ընդունեցաւ ռուս ժողովրդէն՝ զառաջինն երկուց կառավարութեանց ներշնչեց նիզակակցութեան մը գաղափարը։ Շատ կարելի է որ չկայ դաշնագիր մը յորում պայմանք նշանակուած լինին, և ո՛չ ռուս ո՛չ Ֆրանսացի նախարարք դեռ որոշապէս յղացած են այնպիսի դաշնագրոյ մը պայմանները։ Բոլոր այս խնդիր ենթադրական բան մ'է հասարակութեան համար, և զուգէ նոյն իսկ երկուց կառավարութեանց համար։ Բայց անհերքելի իրողութիւն մ'է թէ հիմակ հաւաճայնութիւն մը կայ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեանց միջեւ։ Մեծ կարեւորութիւն ունի այս իրողութիւն։ Ինքնաբերաբար ծագած միջազգային համաձայնութիւնք յաճախ շատ աւելի իրական և արդիւնալից են քան աշխարհակալաց և վեհապետաց կամքերը պարունակող դիւանագիտական պայմանագրութիւնք։ Ֆրանսացի և ռուս ազգաց մերձեցումը, քատերական երեւոյթներուն հակառակ, այնքան անկեղծ է որ մեծապէս կրնայ կշռել եւրոպեան աշխարհաքաղաքական վրայ»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Արժ. Սահակ էֆ. Ղազարոսեանի և զբաղեցաւ այլ և այլ ընթացիկ խնդիրներով։

Ժողովն ի միջի այլոց որոշեց գրել Պէշիքթաշի Թաղ. Խորհրդին, որ փութացնէ երեսփոխանական ընտրութիւնն, որ յարդ. յետաձգուած էր։

Պալատու Թաղական խորհուրդն հրաժարած և նոր ընտրութիւն կատարելու համար թէեւ հրահանգ արքուած էր, սակայն այդ ընտրութիւն կատարուած չըլլալով, Ժողովն որոշեց պաշտօն յանձնել Կրթական տեսուչ Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեանի և Ելմտական տեսուչ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Ջօպանեանի՝ որպէս զի նոյն թաղն երթալով, կատարել տան թաղական խորհրդոյ ընտրութիւնը։

Նոր Քաղաքական Ժողովոյ անդամներէն Վսեմ. Ելիաս էֆէնտի Զայեան և Վսեմ. Գրիգոր էֆէնտի Խորասանճեան գրաւոր հրաժարական ուղղած են առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն։

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի և զբաղեցաւ թաղային ու հաշուական խնդիրներով։

Խորհուրդն ի միջի այլոց վաւերացուց Կեդրոնական Վարժարանի խնամակալութեան հաշիւներն ի մասին Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մատակարարութեան։

Կը լսուի թէ Ազգ. կեդր. վարչութիւնը գրած էր Եգիպտոսի ազգ. վարչութեան, լրացունել Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեանի առաջնորդական ընտրութիւնը ծանուցանող տեղեկագրոյն ինչ ինչ մասերը, որպէս զի ըստ այնմ վաւերացուի կատարուած ընտրութիւնն։

Արդ, կ'իմանանք թէ Աղեքսանդրիոյ ազգ. պաշտօնական մարմինք գրաւորապէս յայտնած ըլլալով արդէն իրենց հաւանութիւնն առ վարչութիւնն Գահիրէի, սպասուած երկրորդ տեղեկագիրը պատրաստուած է և ի մօտոյ կը հասնի ի Պատրիարքարան։

Այս առաւօտեան ռուսական Սուրհանդակաւ առնուած Թիֆլիզի Թերթերէն կը քաղենք հետեւեալ լուրերը։

Վաղարշապատից հաղորդում են Տօրոշ չաբաթաթերթին, որ Սրբազան Տեղակալը դիտաւորութիւն ունի միջնորդել կառավարութեան, որպէս զի Կովկասեան գրաքննական ատեանը ազատ թողնէ տպագրելու Ս. Էջմիածնի, հայ եկեղեցւոյ և կաթողիկոսական հարցի վերաբերեալ լուրեր, տեղեկութիւններ եւ այլն։

—Երեւանից մեզ գրում են. «Լսում ենք, որ մեր հարուստ վաճառականներից մէկը, Նորգեցի [illegible] Պ. Գ. Արգարեան, այս տարի գիմնազիայում աւարտած մի հայ երիտասարդին իր հաշւով համալսարան է ուղարկում։ Այդ բարեգործութիւնը պարոնն անում է այն պայմանով, որ երիտասարդը, իր ուսումն աւարտելուց յետոյ, վերադարձնէ իրան ամբողջ գումարը առանց տոկոսների։ Այս գլխից նա տալիս է ճանապարհածախս 200 րուբլի, իսկ այնուհետեւ ամսական 30 րուբլի 4 տարվայ ընթացքում։ Ամբողջ գումարն անում է 1600 րուբլի։ Հարուստ մարդու համար դա չնչին գումար է, իսկ աղքատ երիտասարդը դրանով ուսում կարող է առնել։ Ցանկալի է, որ պ. Արգարեանի օրինակին հետեւէին մեր միւս հարուստները։ (Մշակ)

Էջմիածնից հաղորդում են մեզ. «Ճեմարանից արձակուած ուսուցիչ Պ. Ա. Պիտանեանցը կրկին անգամ հրաւէր է ստացել ճեմարանի տեսչութիւնից ստանձնել իր նախկին պաշտօնը, ներողամտութեան տալով իւրեան եղած վիրաւորանքը։

— Ճեմարանի հայկաբանութեան դասերը առաջարկուեցան պատմաբանութեան ուսանող Ս. Կանայեանին, որ մերժեց այդ առաջարկութիւնը։ Ճեմարանի տեսչութիւնը այժմ նոյն դասերը կամենում է յանձնել նախկին ուսուցիչ Մ. Պալեանին, որ մի տարի առաջ իր հիւանդութեան եւ զառամեալ հասակի համար նոյն պաշտօնից արձակուեց եւ այժմ 400 ռ. թոշակ է ստանում։

—Երեւանից մեզ հաղորդում են. «Մեր թեմական դպրանոցի տեսչի ընտրութիւնը մի տարով էլ յետաձգուեցաւ. առաջարկուած տեսչացու Պ. Ս. Լիսիցեանին միաձայն մերժեց հոգաբարձութիւնը, աչքի առաջ ունենալով այդ ուսուցչի Սինոդի վճռով և եւ Վեհափառ Կաթողիկոսի հրամանով ստացած ճեմարանից արձակման վկայականը։ Սրբազան առաջնորդ ի առաջարկութեամբ այս տարի էլ դպրանոցը պիտի կառավարուի ուսուցչական ժողովով և առանց տեսչի, որպէսզի տեսչի ռոճիկը աւելնայ դպրանոցի դրամագլխին։ Կարծում ենք՝ որ 1200 ռ. խնայողութեան համար չարժէ ամբողջ հիմնարկութիւնը անգլուխ թողնել։ (Ա[illegible])

Կովկասեան Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնը Բարձրագոյն հրաման է ստացել, որով յիշեալ ընկերութեան կանոնադրութեան 16, 17 և 19րդ յօդուածների հիմանց վրայ, Կովկասեան Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնն իրաւունք ունէր ամեն տեղ իւր ճիւղերը բանալու, այդ մասին միայն յայտնելով տեղական իշխանութեանը, մինչդեռ այսուհետեւ ընկերութիւնը զրկւում է այդ իրաւունքից եւ իւրաքանչիւր անգամ, երբ հարկաւոր լինի մի որ եւ է տեղ ճիւղ բանալու, ընկերութիւնն առանձին խնդիրք պէտք է տայ բարձրագոյն կառավարութեանը։

Ա[illegible] Խմբագրութիւնը պատիւ ունեցաւ երէկ ընդունելու Րոստովի (Տօն գետի վրայ) Տ[illegible] (Տօնի Մեզու) անուն ռուսերէն կիսաշաբաթական թերթին տնօրէն-խմբագրապետ Պ. Յովհաննէս Տէր Աբրահամեանի այցելութիւնը։ Մեր մեծայարգ պաշտօնակիցը կրթուած է Տփխիսի Ներսիսեան վարժարանին մէջ, և իր ուսումը կատարելագործած է Մոսկուայի Լազարեան Ճեմարանին մէջ։ Փեթերսպուրկի արքայական տպարանին մէջ տպագրական արհեստը հիմնովին սովրելէ յետոյ, նախ Նոր-Նախիջեւանու և յետոյ Րոստովի մէջ տպարան հիմնած է հայերէն եւ ռուսերէն թերթերու և գրքերու տպագրութեան համար։ Տասնհինգ տարիէ ի վեր իւր խմբագրապետութեամբ կը հրատարակէ յիշեալ թերթն որ ռուսական գաւառային մամլոյն մէջ կարեւոր տեղ մը կը բռնէ, եւ մեր յարգելի պաշտօնակցին միջոց ընծայած է՝ հայոց գործերը ռուս ժողովրդին բացատրելու իւր իսկ լեզուաւ եւ չատ մը թիւրիմացութիւններ ցրելու։ Իւր թերթն պարբերաբար [illegible] հնգետասանամեայ յոբելեանն, եւ այս առթիւ Պ. Տէր Աբրահամեան խնդակցական բազմաթիւ հեռագրեր ստացաւ Կովկասէն եւ Ռուսիայէն, թէ՛ ազգայիններէ եւ թէ ռուսերէ։ Իւր տպարան որ չորս արագատիպ մեքենաներ կը գործածէ, մեծապէս նպաստած է գաւառային լուսաւորութեան գործին և տպարանապետ ինքն եւս անուն ստացած է ոչ միայն իբրեւ խմբագրապետ, այլ եւ իբրեւ հեղինակ, յօրինած լինելով [illegible], հանդերձ աշխարհագրական եւ ուսումնական տեղեկութեամբք նախնի և այժմու բնակչաց Տաւրիոյ, հրատարակեալ իր տպարանէն, երկու մեծ հատոր։ Նաեւ տոհմային պատմութիւն, ականաւոր անձանց պատկերներով և քարտէսներով, հինգերորդ տպագրութիւն, իւրաքանչիւր տիպը տասն հազարական օրինակ։ Պ. Տէր Աբրահամեան հեղինակած է նաեւ [illegible] անուն կատակերգութիւնն, երեք արարուածով։ [illegible] հրատարակած է, հանդերձ բարոյական խրատիք առակացն։ Յօրինած է [illegible] Ռուսաց եւ [illegible] հայոց, և [illegible] հայերէն և ռուսերէն լեզուաց։ Պ. Տէր Աբրահամեանի կարծիքները չափաւոր են։ Պետական իշխանութեան հետ հաշտ երթալու գաղափարը կ'արտայայտէ, և կը կարծէ թէ երբ օրէնքներն որոշ գիտցուին, կարելի է պահպանել կարեւոր շահերը։ Թէեւ լաւատեղեակ օրուան խնդրոց և դիպաց, չի հաւատար այն զրոյցին թէ Ռուս կառավարութիւնը նոր Պոլոժինեա մը յօրինէ, այնքան դժուար են, կ'ըսէ, օրինական փոփոխութիւններն ի Ռուսիա։

Պ. Տէր Աբրահամեան Կ. Պոլիս եկած է իւր մատենադարանին համար գիրքեր գնելու, եւ զբօսական պտոյտ մ'ընելու կրկին նպատակաւ։ Իջեւանած է Էմբերիալ պանդոկն ի Բերա։ Երկու երեք օրէն կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

ԱԶԴ— Մայր եկեղեցւոյ Պէզճեան եւ Լուսաւորչեան վարժարանք պիտի վերաբացուին յառաջիկայ երկուշաբթի օր օգոստոս 5, նոր կարգադրութեամբ։

Ուստի կը հրաւիրուին ծնողք կամ պաշտպանք երկուշաբթի օրէ սկսեալ Թաղական Խորհրդարան ներկայանալ ի ի ժամ 1-3 առաւօտեան, արտօնագիր ստանալու համար։ Առանց արտօնագրի աշակերտ չ'ընդունուիր ի վարժարան։

Ստացանք Վիէննայի Մխիթարեան միաբանութեան «Հանդէս Ամսօրեայ»ի օգոստոսի թիւն, որ հետեւեալ նիւթերը կը բովանդակէ։

Մատենագրական. Ստոյն— ալեւթիւնեայ վարուց Աղէքսանդրի ուսումնասիրութիւնք.—Գրական. Թղթակցութիւն Պաւղոսի և կորնթացւոց. Հայերէն ձեռագիրք Միւնխէնի արքունի գրատան.—Մատենախօսական. Ագաթանգեղոս և իւր բազմադարեան գաղտնիքը.—Մայիսի տասն ու վեցը, պատմական վէպ.—Նորալուրք.—Դարձեալ նոր միջոց մը ընդդէմ սպառուցախտաւոր թոքախտի.— Տնտեսական. ուտելեաց փոխադրութեան կարեւոր գիւտ մը.—Մանրալուրք. աշխարհիս ամենամեծ նաւը, ելեքտրական լոյսով ձկնորսութիւն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Ռոտոսթոյի կառավարիչ անուանեցաւ Նեճիպ փաշա, նախկին կառավարիչ Սերեզի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Տրապիզոն գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Հիլմի պէյի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք պաշտօնավարութեան։

Սալիսէի աստիճան՝ նոյն գաւառին մարդահամարի պաշտօնեայ Նէշէթ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր ջանասէր պաշտօնավարութեան։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Քէօթահիայի նախորդ կառավարիչ Վէյսէլ փաշայի, երիցագոյն պաշտօնատար մը ըլլալուն համար։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Այտընի երկաթուղւոյն գօմիսէր Վէրվիքի էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր ջանասէր պաշտօնավարութեան։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ աւստրիական դեսպանատան պահակ Թո[illegible] չուդենաւին նախորդ նաւապետ Պ. Բէքօսիթեր Շմիտի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սելանիկի զինուորական վարչութեան սպայներէն հարիւրապետ Օսման էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք պաշտօնավարութեան։

Լիագալթի ոսկի չքանշան տրուեցաւ Վանայ, Հէքքեարիի ու Պայազիտի պահեստի զօրաց հրամանատար Միրլիվա Ահմէտ Համտի փաշայի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Ի Բ. ԴՌՈՒՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նիստին մէջ զբաղեցաւ ներքին գործոց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով և իւր խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։

Նախարարաց Խորհուրդն նոյնպէս զբաղեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց ժողովոյ մէկ տեղեկագրովն ի մասին այն խնդրագրոյն, որով Սամսոնէն ի Սեբաստիա եւ ի Կեսարիա շինուելիք երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Մաքար մատուցած էր պայմանագրոյն ինչ ինչ կէտերու բարեփոխումը խնդրելով։

ԱՄԲԱՍՏԱՆԻՉ ԱՏԵԱՆ

Դատական Նախարարութեան որոշմամբ՝ Ամբաստանիչ ատեանն փոխանակ շաբաթն երկու անգամի, յետայսորիկ ամեն օր ի նիստ պիտի գումարի։ Ամբաստանիչ ատեանը վերակազմուած է հետեւեալ կերպիւ. Հայտար էֆէնտի Նախագահ և Իսմայիլ Հագգը պէյ ու Թադէոս էֆէնտի՝ անդամ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
(Թ[illegible] Վէ[illegible] քաղուած)

Կայս. հրամանաւ՝ Բերայի ոստիկանութեան բժիշկ Ալի պէյի՝ ամսական 1600 ղրուշով՝ պաշտօն յանձնուած է հսկել կեդրոնական բանտին ու հիւանդանոցին առողջապահական վիճակին վրայ։ Ալի պէյի յաջորդած է՝ իբրեւ Բերայի կառավարչութեան բժիշկ՝ Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյ, նախորդ բժիշկ Բերայի թաղապետութեան, 1200 ղրուշ ամսաթոշակաւ։

—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Բաղտէտի նահանգին չորս բժիշկներ պիտի յատկացուին հազարական ղրուշ ամսաթոշակով և սոցա ամսաթոշակի մատակարարութեան համար ոչխարաց գլխուն տուրքը քառասուն փարայի բարձրացած է։ Այս բժիշկներէ մին պիտի պաշտօնավարէ նահանգին կեդրոնին մէջ, երկրորդը՝ Մշոյ, երրորդը՝ Սըլէյմանիէի ու չորրորդը՝ հինճի գաւառներուն մէջ։

—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Ուրֆայի (Եդեսիա) մէջ՝ ինչպէս ի Հալէպ՝ ուր հնտախտ կայ, հանրային մաքրութեան վերաբերեալ ամեն միջոց ի գործ դնելու համար ըլլալիք ծախուց փոխարէն ոչխարի զենման տուրքին վրայ յաւելում մը եղած է որուն համաձայն, կոտորելիք իւրաքանչիւր ոչխարէ ու այծէ վաթսուն փարա, դառնուկէ՝ երեսուն փարա և ուլէ՝ քսան փարա պիտի առնուի։

—Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշման համաձայն, որ վաւերացուցած է կայս. Իրատէ մը, ի Զմիւռնիա ի նորոյ կառուցանելի մանարանին յատուկ գործիներն և այլն մէկ անգամուան համար ազատ պիտի մնան մաքսատուրքէ։

—Գարատաղի իշխանը Տ[illegible] պատուանշանին առաջին աստիճանը նուիրած է Չէթինէի օսմանեան նախորդ գեսպան Թէվֆիգ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ՀԱՄԻՏԻԷ ԿԱՄՈՒՐՋԸ
ԵՒ ՄԻԱՑՈՒՄՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Բաւական ժամանակ կայ, որպէս կ'ըսէինք երեքշաբթի, Պ. Պ. Ճիանօ և Կուրիէ կայսերական կառավարութեան առաջարկ մը մատուցեր էին Եւրոպիոյ և Ասիոյ երկաթուղիները միացնելու Սարայ-Պրունի և Հարէմ-Իսկելէսիի միջեւ կամուրջով մը։

Կ'իմանանք այժմ որ սոյն առաջարկը մատուցուեր է բարձրագոյն յանձնաժողովոյն, որ կը գումարուի ի կայս. պալատ ընդ նախագահութեամբ միւշիր Շաքիր փաշայի, և թէ յիշեալ պարոնայք յաջողեր են կազմելու ֆրանսացի և պելճիացի դրամատերց խումբ մը որ պատրաստ է պէտք եղած շինութեանց ձեռնարկելու։

Ըստ Պ. Պ. Ճիանօ և Կուրիէի առաջարկին, պիտի կառուցուի 2,000 մետր երկայնութեամբ կամուրջ մը ընդ մէջ Պոլսոյ եւ Սկիւտարի, որոյ վրայ պիտի գտնուին երկաթուղի մը, թրանվէյ, կառաց եւ հետիոտներու ճամբաներ։ Ասկէ զատ Սկիւտարի ծանծաղուտ ափունքը 580,000 մետր մակերեւոյթի վրայ լեցուելով՝ վրան պիտի կառուցուին խանութներ, աւազաններ, նաւերու շինութեանց եւ նորոգութեանց համար, գործարաններ, վերջապէս ինչ որ պէտք է առեւտրոյ զարգացման համար որ տեղի պիտի ունենայ Ասիոյ ափանց վրայ՝ Հայտար Փաշայի երկաթուղւոյն մինչեւ ի Տիարպէքիր հասնելուն պատճառաւ. Նոյնպէս հարկ պիտի ըլլայ հաստատել ընդարձակ կայարան մը կեդրոնական Ասիայէն բերուած եւ նաւով կամ երկաթուղիով յԵւրոպա ղրկուելիք ապրանաց համար։

ՈՒՄՈՒՐՃԱՅԻ ԱՐԿԱԾԸ

Պ. Րիւֆիէ՝ աւազակապետ Թոմա[illegible]ի պահանջած փրկանաց գումարն, 5,000 ոսկի, ստանալով երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս՝ ընկերակցութեամբ ֆրանսական հիւպատոսարանի թարգման Պ. Պ. Վիլպէր եւ Պալի։

Րիւֆիէէի վէրքերուն և հիւանդութեան պատճառաւ ֆրանսացի վաճառական Պ. Ժիրօ առաջարկեր էր ինք երթալ փոխանակ Պ. Րիւֆիէի, բայց աս պնդեց թէ իւր ներկայութիւնը անհրաժեշտ էր։

Մայրաքաղաքիս ֆրանսացիք անհամբերութեամբ կը սպասեն Պ. տը Րէյմօնի վիճակին վրայ լուր առնել, վասն զի կ'ըսուի թէ սորա վէրքերը բաւական ծանր են։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆՈՒԱՏՈՐՄ

Կայս. Իրատէի մը համաձայն, արքունի նաւարանին մէջ նոր դրութեամբ երկու նոր շրջուն մարտանաւեր շինուելու վրայ են Իոսէնոսէր և Զոհաֆ շրջուն մարտանաւերուն տեղ, որք հինցած էին։ Ասոնց իւրաքանչիւրին երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 190 ոտք եւ լայնութիւնը 24 ոտք։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ծանուցուեցաւ թէ Ճիտտէի և Սուաքինի միջեւ եղած հեռագրական ընդծովեայ թելին աւրուած ըլլալով, Հիճազէն հնտախտի նկատմամբ տեղեկութիւն առնուած չէ։ Արդ. Հիճազի առողջապահական պատուիրակին տեղեկութեանց համաձայն, որ մինչեւ Սուաքիմ թղթատարով ղրկուած և անկից հեռագրուած է, յուլիս 21ին Մէքքէի մէջ հնտախտէ 34 մահեր պատահած են, 22ին՝ 25 և 23ին՝ 13։ Յուլիս 20ին ի Ճիտտէ՝ 8, 21ին՝ 23 և 23ին՝ 18։

Յուլիս 29էն մինչեւ 30, Հալէպի մէջ հնտախտէ 15 մահեր պատահած են։ Պապ գաւառակին մէջ յուլիս 20էն մինչ 29՝ 2, Թատիֆ գիւղին մէջ նոյն միջոցին՝ 6, Մաարա գաւառակի մէկ գիւղին մէջ՝ տասնեւհինգ օրուան միջոցին՝ 12, ուրիշ գիւղի մը մէջ՝ յուլիս 20էն մինչեւ 28՝ 8, անցեալ երեքշաբթի օր Ճիսր գաւառակին մէջ՝ 2 և նոյն գաւառակի մէկ գիւղին մէջ՝ 3։

ԲԺԻՇԿ ՄԸ ԵՒ ԽՄԲԱԳԻՐ ՄԸ

Այն խմբագիրը որուն բժշկի մը հետ ունեցած արկածը պատմեցինք երէկ, ֆրանսական հիւպատոսարանը գնաց եւ ընդհ. հիւպատոս Պ. Կազէյի մատոյց իւր յայտարարութիւնը։

Բժշկին գալով կը թուի թէ առած վէրքերը թեթեւ են և այսօր կամ վաղը կրնայ տնէն դուրս ելնել։

ԱՂԻՒՍԱԳՈՐԾ ԱՐՀԵՍՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթէ մը ի վեր մայրաքաղաքիս աղիւսագործ արհեստաւորութիւնը տագնապի մէջ է։ Կը յիշուի թէ Քաղաքապետութիւնն որոշած է ճշդիւ գանձել աղիւսագործ արհեստաւորաց տուրքն, որ արտադրեալ հազար աղիւսի վրայ հարիւր փարա է կամ ղրուշին մէկ փարա։ Ասկից առաջ վարձակալ մը այս տուրք գանձումն ստանձնած և գրեթէ բոլոր աղիւսագործներէն տարեկանը կանխիկ առած էր. բայց ոեւէ պատճառաւ գանձել դրամք Քաղաքապետութեան յանձնուած չըլլալով, Քաղաքապետութիւնը չճանչնար այն վճարումներն և կը պատուիրէ արհեստաւորաց իրենց դրամը դատաստանաւ ետ առնուլ վարձակալէն, և գոհացնել Քաղաքապետական պաշտօնարանն, որ ձեռնարկած է ուղղապէս իւր պաշտօնակալաց ձեռամբ գանձելու։ Որովհետեւ աղիւսագործք կը զլանային նորէն վճարել, իրենց արտադրութիւնք արգելքի տակ դրուած են, սա կերպիւ որ աղիւսաբարձ մաւոնա մը իւր բեռը նաւամատոյց մը հանելու համար կը կարօտի Քաղաքապետական ընկալագիրը ցոյց տալ նաւամատոյցի պաշտօնէին, իսկ Գարաաղաճ սպասող թաղապետական պաշտօնակալք կը զլանան ընկալագիր տալ մինչեւ որ նորէն չը վճարուին տուրքերը։ Հետեւապէս, Գարաաղաճէն մաւոնա չը մեկնիր, եւ աղիւսի տուրեւառը դադար մը առած է, մինչեւ որ խնդիրը կարգադրուի։

ՆՈՐ ՏՐԱԳՐԵՐ

Ամերիկացի Պ. Ալեքսանդր Մաք Տրկալ հանքային բաղադրութեամբ մը պատրաստուած նաւու դոգեր հնարած ըլլալով, նորա մայրաքաղաքիս փոխանորդը տասն եւ հինգ տարուան հնարիչի արտօնագիր խնդրելու համար դիմած է Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան որ Ծովային նախարարութեան ներկայացուցած է խնդիրն, ըստ այնմ արտօնագրի տրուելն որոշելու համար։

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Հայտար-Փաշայէն ի Նիկոմիդիա բանող երկաթուղւոյն շինութեան ծախուց հաշւոյն մէջ 140.000 ղրուշ բաց մը երեւան ելած ըլլալով, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը դատ բացած էր այն ատենն այդ գործին հաշուակալութիւնը վարող Րէշատ էֆէնտիի դէմ, այժմ հաշուակալ Քաղաքապետութեան։ Պետական Խորհրդոյ նախնական ճիւղն, որ այդ դատով կ'զբաղէր, տուած է իւր որոշումն, որուն համաձայն, կ'ըսէ Սապահ, Րէշատ էֆէնտի դատապարտուած է այդ բացն՝ 140,498 ղրուշը վճարել հանդերձ դատական ծախքերով։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ծովային առեւտրական դատարանը յուլիս 1էն սնանկացեալ հռչակած է վաճառական Ֆիլիպ Խրիսթիդի անունով կինն, հաստատեալ ի Բերա Գուլէ Գաբու Թէքքէ ճատտէսի թիւ 506։ Նոյն դատարանի անդամ Հիքմէթ պէյ հաշուեքննիչ դատաւոր կարգուած է և փաստաբան Նուրմանքի էֆէնտի՝ առժամեայ «Սէնտիք»։ Դատարանն որոշած է նաեւ պատուաւոր և հաստատ երաշխաւորութեան մը ներքեւ առնուլ սնանկացեալ այդ կինը։

Նոյն դատարանը յուլիս 30էն սնանկացեալ հռչակած է Իսահի անուն վաճառականն, հաստատեալ ի Քերեսթէճիլէր Իսկէլէսի թիւ 9, ի Պէշիքթաշ Օրթա Պաղչէ և յՕրթաքէօյ։ Նոյն դատարանի օգնական անդամ Խանքօ էֆէնտի հաշուեքննիչ դատաւոր կարգուած է և փաստաբան Վռամշապուհ էֆէնտի Մանուկեան՝ «Սէնտիք»։ Դատարանն որոշած է նաեւ բանտարկել սնանկացեալը։

ՍԻՆԷՔԼԻԻ ԱՐԿԱԾԸ

Կը յիշուի թէ Ադրիանուպոլսոյ մէջ ատամնաբոյժ մը ձերբակալուած էր իբրեւ մասնակից Սինէքլիի աւազակաց և թէ երկաթուղւոյ մեքենավար Ֆըրբէօսիկէր այդ մարդուն հետ ճակատ առ ճակատ բերուելով չէր ճանչցած զնա։ Միւս կողմէ երկաթուղւոյ գործաւորք պնդած են թէ կը ճանչնան այդ մարդը։ Տեղական կառավարութիւնը մեքենավարին յայտարարութիւնը բաւական չհամարելով փարատելու ատամնաբուժին վրայ եղած կասկածները, սակայն ազատ արձակած չէ զնա։ Ադրիանուպոլսէն կը գրեն առ Սապահ թէ ատամնաբուժին լուսանկարը Պերլին պիտի ղրկուի ցոյց տրուելու համար մեքենավարին հետ աւազակաց քով գտնուող գերմանացւոյ և ասոնցմէ գալիք պատասխանին վրայ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Հանրային պարտուց վարչական խորհրդոյ նախագահ Պ. Օպարէ եւ անգղիացի պատուիրակ Պ. Վինսընթ Քայլարտ երէկ ընտանեօք մայրաքաղաքս ժամանեցին եւրոպական կառախումբով։

Պ. ՆԱԿԷԼՄԱՔԷՐՍ

Պանտըրմա-Քօնիայի երկաթուղւոյ արտօնատէր Պ. Նակէլմաքէրս երէկ Բարիզէն մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԴԱՏԱՐԱՆՔ ԵՒ ԼՐԱԳԻՐՔ

Սկիւտարի պատժական դատարանին մէջ անցեալ օր տեղի ունեցած դատավարութեան մը՝ տեղական լրագրոյ մը մէջ հրատարակեալ նկարագրութեան մէջ գրուած է դատարանին նախագահ Արիֆ պէյի հետեւեալ խօսքն ուղղեալ առ Փաստաբան Իզզէթ էֆէնտի. «Փաստաբան էֆէնտի, ինչո՞ւ կը բարկանաք, խմբագրութիւնն այդչափ պանծալի ասպարէզ մը չէ»։

Սապահ այս առթիւ դիտողութիւն կընէ ըսելով որ ամեն ասպարէզ պանծալի է բաւական է որ պարկեշտ եւ պատուաւոր ըլլայ։ Խմբագրութիւնն ընդարձակ իմաստ մը ունի, յորում կը բովանդակին նաեւ ամենամեծ հեղինակները։ Լրագրական խմբագրութիւնը, կը յարէ Սապահ, ամենէն պանծալի ասպարէզն է. զի թէ յեւրոպա եւ թէ մեր երկրին մէջ պետական բարձրաստիճան անձնաւորութիւնք խմբագրութիւն ըրած են։

Մեր պաշտօնակից շարունակելով իւր դիտողութիւններն եւ ըսելէ յետոյ թէ ասպարէզի մը պատկանող մէկ քանի անհատներու նսեմացուցիչ ընթացքը չկրնար աղարտ մը բերել ասպարէզին, իւր խօսքը կաւարտէ ըսելով.

«Սա ալ կրնանք ըսել թէ խմբագրութեան պանծալի ըլլալն ու չըլլալն որոշելն ալ մասնաւոր կարողութիւն մը կենթադրէ։

«Ամեն պարագայի մէջ Նախագահ Արիֆ պէյի՝ ընդհանուր առումամբ խմբագրաց եւ կամ լրագրական խմբագիրներու նկատմամբ այդ տեսակ խօսք մը ընելն բնաւ չը համաձայնիր դատաւորական հանգամանաց։»

Կը ձայնակցինք մեր յարգոյ պաշտօնակցին։

ՓՈԹՈՐԻԿ ԵՒ ԱՆՁՐԵՒ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, այս երեքշաբթի օր ժամ 7ին Սեբաստիոյ քաղաքին մէջ սաստիկ փոթորիկ մը ծագեր և մինչեւ գիշերուան ժամ 3 տեւեր է։ Քաղաքին մէջ մէկ քանի տեղեր թէեւ կայծակ իջեր, սակայն վնաս մը չէ պատահեր։

Նոյնպէս Գասթամունիի Գալէճիք գիւղաքաղաքին մէջ անձրեւ և կարկուտ տեղալով, հինգ տուներ, չորս կամուրջներ, աղբիւր մը, տասն երեք պարտէզներ եւ գործարան մը բոլորովին աւերեր են։ Ուրիշ տուներ եւս մասնակի վնասներ կրեր են, սակայն մարդու կորուստ պատահած չէ։

Անցեալ շաբաթ օր եւս Սէլանիկի մէջ սաստիկ փոթորիկ ծագեր է որուն յաջորդեր է յորդահոս անձրեւ մը։ Մէկ քանի շէնքերու ապակիները կոտրեր են։

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Դատական նախարարութեան հրամանաւ հետեւեալ դատական պաշտօնեայք, որք ինչ ինչ զեղծումներ գործած են իրենց պաշտօնավարութեան մէջ, դատաստանի ենթարկուած են։

Տրապիզոնի Պաֆրա գաւառակին նախկին ու նախնական դատարանի նախագահ Մուսթաֆա Ֆէհմի էֆէնտին, Տիարպէքիրի Նըսիպին (Մծբին) գաւառակին նախնական դատարանի նախորդ անդամ հարցաքննիչ դատաւոր Ալի աղան, օգնականը՝ Տաֆուռ էֆէնտին, ոստիկանութեան պաշտօնեայ տեղակալ Հաճի Մէհմէտ էֆէնտին եւ քարտուղար Էօմէր էֆէնտին, Խարբերդի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահն ու անդամները, Տրապիզոնի Լճնէ գաւառակին նախնական դատարանի նախկին հարցաքննիչ դատաւոր Ալի աղան, Մարաշի Էնտերին գաւառակի նախնական դատարանին անդամ ու հարցաքննիչ դատաւոր Թորթի պէյը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Իտալական բարեգործական ընկերութեան հրատարակած 1890—91ի տարեշրջանի համարատուութիւնը կը ցուցնէ թէ այս մարդասիրական հաստատութիւն ծաղկեալ վիճակի մէջ կը գտնուի։ 1890 ապրիլ 1էն մինչեւ 1891 մարտ 31 ընկերութիւնը 273 ընտանիքի կամ անձանց 1553 նպաստ բաշխած է, որուն մէջ հացի և մսի նպաստներն են 22,883 1/2 ղրշ և դրամական նպաստք 13,622 1/2 ղրշ։

Իտալական դեսպանին հովանաւորութեան ներքեւ կատարուած հանգանակութիւնը յաջողած ըլլալով, այս տարի աւելի ազդուապէս պիտի օգնուի իտալացի կարօտելոց։

ԵԷՆԻ ՃԱՄԻԻ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԸ

Ի Եէնի Ճամի կառուցուելու վրայ եղող նամակատան շէնքին հիմերուն հաստատուն ըլլալուն կամ չըլլալուն վրայ խնդիր ծագելով, երկուքական մասնաժողովներու կողմէ զատ զատ չորս տեղեկագրեր տըրուած էին, տարբեր եզրակացութեամբ։ Պետական Խորհուրդն, որուն յանձնուած էր այդ տեղեկագիր, որոշած է որ այդ չորս մասնախումբերէն միացեալ յանձնաժողով մը կազմուի, մասնակցութեամբ արքունի նաւարանին առաջին ճարտարապետին և սոյն յանձնաժողովոյ տեղեկագրոյն վրայ վերջնապէս որոշուի թէ հիմերն աւելի ամրացնե՞լ հարկ է թէ ցարդ կատարուած շինութիւնները փլցնելով նորէն հիմեր փորել։

Տէտէ Աղաճէն կը գրեն թէ գերմանական ընկերութիւն մը ձեռնարկել պիտի խնդրէ այդ գիւղաքաղաքի մէջ դուրսէն ջուր բերելու համար։

—Քաղաքապետ Րըտվան փաշայի հրամանաւ նոյն պաշտօնատան պաշտօնեայք և քարտուղարք առաւօտները ժամ 5ին իրենց պաշտօնի գլուխը գտնուելով ժամ 10 1/5 պիտի մեկնին։ Ստիպողական և կարեւոր գործոց կարգադրութեան համար ժամ 10ու կէսէն յետոյ դիւաններու մէջ պաշտօնեայ մը եւ պէտք եղածին չափ քարտուղարք պիտի գտնուին։ Այս կարգադրութեանց հակառակող պաշտօնեայք եւ քարտուղարք իրենց ամսաթոշակէն պիտի տուժեն օրականի հաշուով։

—Երէկ առաւօտ դեռատի եւ գեղանի յոյն աղջիկ մը ինքզինքը ծովը նետեց Գումգաբուի ծովեզերքէն, սակայն անկից անցնող երիտասարդ մը անմիջապէս ծովը նետուելով ազատեց այդ յուսահատ աղջիկը։

—Երէկ ի Խասգիւղ, Գարաաղաճի ծովեզերքէն մարդու դիակ մը գտնուեցաւ, որ տեղւոյն աղիւսի գործաւորներէ միոյն էր։ Այդ մարդ լողանալու համար ծովը մտած ըլլալով, խեղդուած էր։

—Անցեալ օր ի Բանկալթի պատահած հրդեհին համար կասկածներ երեւան ելած ըլլալով որ դիտմամբ ձգուած է, մէկ քանի մարդեր ձերբակալուած են իբրեւ կասկածելի։ (Թ. Հաքիքաթ)

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ շաբաթ, 3/15 օգոստոս։

Կ. Պոլիս 12 օգոստոս 1891

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 12 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Սերպիոյ Աղեքսանդր Թագաւորն երէկ յետ միջօրէի յԻշլ հասաւ։ Ֆրանց Յովսէփ կայսր ընկերացաւ Թագաւորին յԷլիզապէթ պանդոկն ուր սենեակներ բռնուած էին անոր համար։ Քիչ յետոյ, Թագաւորն այցելութիւն տուաւ կայսեր ի կայսերական ամարանոց։ Իրիկունը, հացկերոյթ յարքունիս, ուր ներկայ էին բացի Թագաւորէն, արքիդուքս Ֆրանց Սալվատոր, Մարի-Վալերի արքիդքսուհին, Լէոբոլտ իշխանը, Ժիզէլ իշխանուհին եւ Քալնոքի կոմսը։ Յետ հացկերոյթի, թատրոն գացին։

ԱԼԵՔՍԻՍ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍ

Ալեքսիս մեծ դուքսն երէկ ընդունեց արտաքին գործոց նախարար զՊ. Ռիպօ։ Մեծ դուքսն, ծածկանուամբ ճամբորդելուն, խնդրեց որ ի Վիշի պաշտօնական ընդունելութիւն չըլլայ իրեն։ Քաղաքային խորհուրդը ձեռնպահ պիտի մնայ, բայց հանդէսներու մասնախումբն որոշեց ընդառաջ երթալ եւ հայրենասիրական ցոյց մ'ընել։ Նախընթաց օր, Թիւյլըրիի պարտէզին մէջ (Օթէլ Քոնթինանթալի դիմաց, ուր կը բնակի մեծ դուքս) ամեն յետմիջօրէի տրուած զինուորական նուագահանդէսին, հասարակութիւնը խնդրեց ռուսական ազգային երգն, որ «կեցցէ՛ Ռուսիա, կեցցէ՛ Ֆրանսա» աղաղակներով ընդունուեցաւ։ Ռուսական ազգային երգըն երիցս հնչուեցաւ։ Հանրապետութեան նախագահն ինքզինքն արձանագրել տուաւ յՕթէլ Քոնթինանթալ մեծ դուքսին այցելուաց տետրին մէջ։

ՄԵԼԻՆԻԴԻ ԽՆԴԻՐԸ

Փարիզի վերաքննիչ ատեանն հաստատեց այն դատավճիռն որ հինգամսեայ բանտարկութեան և 3000 ֆրանք տուգանաց կը դատապարտէ զԹիւրբէն Մելինիդին գործին համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Կը կարծուի թէ Յունաստանի Թագաւորը Փարիզ պիտի գայ յառաջիկայ շաբաթուս սկիզբը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փեթերսպուրկի Ֆրանսական դեսպան Պ. Լապուլէյ նախընթաց օր կայսեր մատոյց իւր հրաժարագրերն։

—Զարն, Ուրալի խազախաց զօրաբանակին երեքհարիւրերորդ տարեդարձին առթիւ, նոյն զօրաբանակին գնդոց իւրաքանչիւրին մէկ մէկ դրօշ պարգեւեց։

—Կրոնշտատէն կը հաւաստէ թէ կառավարութիւնը 15 միլիոն րուպլի յատկացուցեր է հանրօգուտ շինութեանց՝ կարօտներու աշխատութիւն տալու համար։

—Կայսերական Ուքազ մը օգոստոս 15|27էն անդին կ'արգիլէ հաճարի և ամեն տեսակ հաճարի ալիւրներու արտածումը Պալթիկ ծովու, Սեւ ծովու, Ազախու ծովու նաւահանգիստներէն և արեւմտեան սահմանագլխէն։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

Բէլըրզպիւռկի ըսածին նայելով, կայսեր առողջական վիճակը կը շարունակէ գոհացուցիչ լինել։ Նոր կայլին ունեցած ազդեցութիւնն այն է որ կայսրը կրնայ կանգուն մնալ վիրաւոր ոտքին վրայ և նոյն իսկ առանց նեղուելու իջնել իւր նաւակոյկը տանող սանդուխէն։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եաշի աւստրիական հիւպատոսն անձնասպան եղած ըլլալով, արքայական դատախազն հիւպատոսարան գնաց օրինական ստուգութիւններն ընելու համար, բայց արգիլուեցաւ գերմանական հիւպատոսին կողմէ որ սկսած էր վարել հիւպատոսական գործերը և որ ի մէջ բերաւ այն սկզբունք թէ դեսպանատուն և հիւպատոսարան օտար հող մը կ'ենթադրուին։ Ընդ. դատախազն Պուքրէշ դիմած ըլլալով, արտաքին գործոց նախարարն, որ առժամապէս դատական նախարարի պաշտօնն կը վարէ, հրաման տուաւ դառնալ ի հիւպատոսարան սովորական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար, որովհետեւ օտար երկրացիութեան առանձնաշնորհը հիւպատոսարանաց վրայ չի տարածուիր. այս անգամ ընդհ. դատախազը ընդդիմութիւն չի գտաւ։

ԴՐԱՄԱՏԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳԻՆԵՐ

Ղալաթիա 1 Օգոստոս

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		108 7/8
3 » Բարիզի »		23 22 1/2
Օսմանեան Փոխառութիւնք		
Երէկ երեկոյ գոց (Միութ. 1 Սէր.)		19 38
Բերայի մէջ		— —
[illegible]		19 37
[illegible]		19 38
Թոմպէլոնթի Օսմանիէ երէկ երեկոյ		77 03
» ժամ 5ին		77 04
[illegible]		
Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	42
»	Բ. »	23 3/16
»	Գ. »	19 37
[illegible]		
[illegible]		4 32
[illegible]		8 22
[illegible]		5 27
[illegible]		4 26
Բանք		14 39
[illegible]		578
[illegible]		66 5/8
[illegible]		140
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐԱՄՔ		
Օսմանեան ոսկի		100
20 Ֆրանքնոց		87 13
Անգլիական ոսկի		109 32
Մարք (գերմանական ոսկի)		106 20
Իմբերիալ		89 10
Ֆիորին		51 10
Պուլայի Մէճիտիէ		8 78
Մէճ. արծաթ (տուրք)		107 38
Հինգնոց		102
Մեթալիք		101
Թաաֆիյէ		17 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Վաճառանի		6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Բարիզ, 12 Օգոստոս, ժամ 3 յետ 20 երեկ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 10
» » 4 1/2 %	105 30
Օսմանեան քոնսոլիտէ (Սէրի Դ)	18 45
Օսմանեան երկաթուղիք	67 25
» [illegible]	346 25
Պանք Օթոմանի	553 12
[illegible]	— —
[illegible]	806 25
Իտալական Ռանթ 5 %	89 82
Հունգարական 5 % (1884)	397 50
[illegible] (1890)	416 25
[illegible]	486 50
[illegible]	753 75
[illegible]	446 25
Ռիօ Թինթօ	542 50
[illegible]	621 25
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	360
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 26 1/8

Լոնտոն, 12 Օգոստոս, ժամ 6 յետ երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	96 1/16
» » (Սէրի Դ)	18 3/16
[illegible]	42
[illegible]	23 3/16
[illegible]	18 3/16
[illegible] 1877	— —
Պանք Օթոմանի	12
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	96 7/8
[illegible] 1890	90 7/8
Ռիօ Թինթօ	21 9/16
[illegible]	103
Հունգարական 5 %	80
[illegible]	60 1/2
Օսմանեան 1890	96
Անատոլի երկաթուղի	22
Գասապայի երկաթուղի	16 1/2
Փոխանակութիւն [illegible]	25 450

Վիեննա, 12 Օգոստոս, ժամ — յետ —

Օսմանեան երկաթուղի	32 70
» [illegible]	461
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 40
» Բարիզի »	46 75

Բերլին, 12 Օգոստոս, ժամ — յետ —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32
» Բարիզի »	80 20
Պուլայ Մէճիտիէ	210
Օսմանեան երկաթուղի	65 80
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	18 10

ԱԶԴ

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԲԱՐՁՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՅԱՏԱՊԱԶԱՐ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի ըստ լատ. սեպտ. 8ին երեքշաբթի օր։

Տարեկան թոշակն է 8 1/2 օսմ. ոսկի, որոյ 3 1/2 ոսկին պարտի վճարուիլ Ա. շրջանի սկիզբը, 3 ոսկին՝ Բ. շրջանի սկիզբը, եւ 2 ոսկին՝ Գ. շրջանի սկիզբը։

Դաշնակի համար տարեկան 3 ոսկոյ, և երգեհոնի համար 4 1/2 ոսկոյ յաւելուածական գումար մը կը պահանջուի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պարտ է դիմել առ Տնօրինուհին, Միս Շէյլըն, յԱտապազար, կամ առ Պ. Երուանդ Ա. Ճէճիզեան, յԱմերիկեան Խան, Կ. Պոլիս։

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼՔ
Ուսում. Խորհրդ. Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,
ԲՆԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ
Ի պէտս Ազգ. Բարձրագոյն Նախակրթարանաց
Գին 6 դահեկան

ՀԱՄԱՌՕՏ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
Ի պէտս Ազգ. Նախակրթական վարժարանաց
Գին 100 փարա

Մեծաքանակ գնողներու և աղքատիկ վարժարանաց համար գոհացուցիչ զեղչ։

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Զարդարեան գրատուն։

ՏՕՔԹԷՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 23
Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ իչուն ալընաճագ սօղանըն գարալը գամիւսի աղըրմօսը րումինին պիրինճի բէնչշէնպիհ կիւնի միւրիւճեէկլիւնէն թալիպ օլանլարըն եեվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհաեէթ սէքիզէ գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիւլէյհաեէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

28 Թեմմուզ 307 3—3

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ
ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ էյլիւլէ անպարը իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ, մէվգըի միւնագասաէա գօնուլմուշ օլան 22,000 թօփ 8 կիրահ արզընտա Ամէրիգանըն պէհէր թօբը 41 ղրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն Րումինին 7նճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն իթասընա, վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 Թեմմուզ 91 Նօ. 29 1—3

Քէօփրիւլի մէվգըինտէ 307 սէնէսի թեմմուզընտան 308 սէնէսի հազիրանը դայեսինէ գատար պուլունաճագ օլան պիճիւմիչ սամանը Շահանէ իսարեսի իչուն մաճալինճէ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունան երզագը միւթենեէվվիէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 Թեմմուզ 91 Նօ. 30 1-3

Եէրլի իմալի մաքէթա գըյէի ճէտուա 3,000, պէհէր գըյէի ճէտուաի 17 ղուրուշ։

Եէրլի իմալի պէյազ սագօնը քէօթէլէ գըյէի ճէտուա 3,000, պէհէր գըյէի ճէտուաի 17 ղուրուշ։

Եէրլի իմալի թօքմաքլանմըշ հաթէքնալի քէօթէլէ գըյէի ճէտուա 3000, պէհէր գըյէի ճէտուաի 14 1/2 ղուրուշ։

Նիզամիյէ սէրաճխանէ անպարը իչին Պէյոզ գալէմխանէսինէ միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան պալաէտէ միւրագգամ իւչ գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրագգամալէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն 3ինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 Թեմմուզ 91 Նօ. 31 1—3

2 Նումերօլը տիւյմէ ատէտ 35,030, պէհէր 100 ատէտի 28 ղուրուշ։

Թօփ պալմէթի տիւյմէ 12,116, պէհէր 100 ատէտի 15 ղուրուշ։

Սիւվարի իչուն պէյազ տիւյմէ ատէտ 10,000, պէհէր 100 ատէտի 13 ղուրուշ 30 փարա։

Ալ էրլաքլը պէյազ տիւյմէ ատէտ 31,500, պէհէր 100 ատէտի 13 ղուրուշ 10 փարա։

Մաճուն տիւյմէ ատէտ 48,460, պէհէր 100 ատէտի 8 ղուրուշ 7 փարա։

Թէնէքէ փուլ տիւյմէ ատէտ 640,000, պէհէր 100 ատէտի 105 փարա։

Սարը թէլ քօբչա չիֆթ ատէտ 29,190, պէհէր 100 չիֆթի 186 ղուրուշ։

Սիեահ թէլ քօբչա չիֆթ 200,000, պէհէր 100 չիֆթի 50 փարա։

Իսթանպօլ իմալի կիւվէզ գայթան մէթրօ 158,327, պէհէր 100 մէթրօսը 23 ղուրուշ 10 փարա։

Գրուք մարգա էլվան մաքարա իփլիկի կրօսսաը 383, պէհէր կրօսսաը 73 ղուրուշ 30 փարա։

Պիրինճի նէվ Պէյրութ ալաճա թօփ 3,000, պէհէր թօփը 12 ղուրուշ 8 փարա։

Իքինճի օրտուի Հիւմայուն իչուն մաճալինճէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան պէր վէճհի պալէա 11 գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրագգամալէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն 3ինճի կիւնի 100տէ ... — թէնզիլի իլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

30 Թեմմուզ 91 Նօ. 27 2—3

Նիզամիյէ գաղվէխանէսինէ միւպայեա օլունաճագ 500 ատէտ սըրա գալաօղըն պէհէր ատէտի 13 ղրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, աղօսթօսը Րումինին 5ինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

30 Թեմմուզ 91 Նօ. 28 2—3

Հայվանաթը միրիյէ խարճէսի իչուն միւպայեա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան մալիւմ իւմրդ-ատար սամանըն պէհէր ճէտուա գանթարը 13 ղուրուշ օթուզ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թէմմուզըն րումինին 31ինճի չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

29 Թեմմուզ 91 Նօ. 23 3—3

Իքինճի Օրտուի Հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվագըինտէ պուլունաճագ ասաքիրի Շահանէ վէ հայվանաթը միրիյէ խարճէսի իչուն միւպայեասը էվվէլճէ իլան գըլընան երզագ վէ մահրուգաթ վէ սայիրէնին գարարը գաթիսինին իճրասը աղօսթօսը Րումինին 1ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ թաալիք խուլումիշ, վէ չէհրի մէզքիւրըն 5ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար տախի 100տէ 5 թէնզիլաթ իճրա օլունուր իսէ գապուլ իլէ եէվմի մէզքիւրտէ իհալէի գաթիեէսի իճրա խուլմէսի մուգարրէր պուլունմուշ օլտուղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

29 Թեմմուզ 91 Նօ. 24 3—3

Սամսոն վէ Րիզէ վէ Խոբէ մէվգըլէրինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչին մաճալինճէ մէվգըի միւնագասայա պուլունան երզագ վէ սայիրէնէ պուրաճա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

29 Թեմմուզ 91 Նօ. 25 3—3

Մէֆրուշաթ գօմիսիօնը անպարընտա միւթէրաքիմ օլուպ ֆիյաթը մալիւմէլէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլան չուհա քէնարը վէ գըրքընթըսը վէ քէօհնէ բէյլի բէրտէ թիւլի վէ կէօհնէ թէլին իչթիրասընա թալիպ օլանլարըն աղօսթօսը Րումինին 3ինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

29 Թեմմուզ 91 Նօ. 26 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՈՐԹԷ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ | ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ընդարձակ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վճարեալ 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 | ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ա. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

Արուեստից պաշտպան մեր Ինքնակալին՝ Օգոստ. Սուլթանի ամենաբարձր գնահատութեան արժանացած ընտրելագոյն Փանէլա ապրանքներէ մեծ քանակութեամբ ի վաճառ կը հանուին այս անգամ մեր հիւսարանին մէջ

Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ.

Մահմուտ փաշա, Բիւրքճիլեան Թ. 26 և Պահչէ գաբու մաքսատան կարգ Թ. 44, Թօհաֆճըէ վաճառատան մէջ։

Հիւսարանը Ֆրանսական գերագոյն ապրանաց նոյն և նմանը պատրաստելէ զատ, յաճախորդաց կ'ընծայէ մեծամեծ առաւելութիւններ թէ՛ գնոց աժանութեան և թէ՛ ապրանաց դիմացկունութեան եւ չի քաշուելուն կողմանէ։

Ըստ խնդրանաց կրնան պատրաստուիլ մետաքսէ չքեղագոյն չալիկներ ամառուան տաքը զովացնող։

Անխառն բրդէ բարակ և թանձր, մանածէ, ալն, Արանց. կանանց և տղայոց համար։

ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ։

Պարզ ձեւերով եւ ըստ խնդրանաց, ամենէն նրբաճաշակ անձանց քմահաճոյքին յարմարող ձեւերով պատրաստութիւն։

Յաճախորդք վերջին ծայր գոհ պիտի մնան մեր ապրանաց ազնուութեան, տեսակին, գնոյն, դիմացկունութեան եւ այլն մասին։ 271 ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԵՒ ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

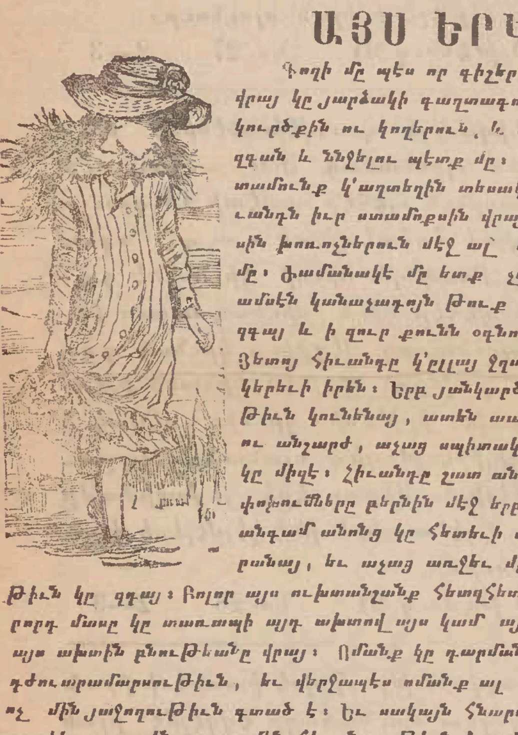

Գողի մը պէս որ գիշեր ատեն զմեզ կը կողոպտէ, այդ հիւանդութիւն մեր վրայ կը յարձակի գաղտագողի: Անկեց տառապողները ցաւեր կը զգան իրենց կուրծքին ու կողերուն, և երբեմն նոյն իսկ իրենց կռնակին մէջ. Ջանձրոյթ կը զգան և ննջելու պէտք մը. Բերանը դառնահամ կըլլայ՝ մանաւանդ առտուն, Ատամունք կ'աղտեղին տեսակ մը թանձր լորձունքով։ Ախորժակը բաց չըլլար։ Հիւանդն իւր ստամոքսին վրայ մեծ ծանրութիւն մը կը զգայ, և երբեմն ստամոքսին խոռոչներուն մէջ ալ տկարութեան ազդում մը և անյագ պարապութիւն մը։ Ժամանակէ մը ետք չոր հազ մը կը սկսի՝ որուն հետ սակայն, մէկ քանի ամսէն կանաչագոյն թուք մը կուգայ։ Հիւանդն անդուլ խոնջութիւն մը կը զգայ և ի զուր քունն օգնութեան կը կոչէ, որ ոչ մէկ ամոքում կը շնորհէ նմա։ Յետոյ հիւանդը կ'ըլլայ ջղային, գայրացկոտ և թախծալից. և ամէն բան գէշ կերեւի իրեն։ Երբ յանկարծ ոտք ելնէ, տեսակ մը ցնորում կը զգայ։ Փորհարութիւն կունենայ, ատեն ատեն մորթը չոր եւ տաք կ'ըլլայ, եւ արիւնն՝ թանձր ու անշարժ, աչաց սպիտակուցը դեղնորակ գոյն մը կ'առնու, քիչ եւ դժուարաւ կը միզէ։ Հիւանդը շատ անգամ կ'ստիպուի կերած կերակուրները դուրս տալ. ... փոխումները բերնին մէջ երբեմն գառն, երբեմն քաղցր համ մը կը ձգեն, և շատ անգամ անոնց կը հետեւի սրտի բաբախում. Հիւանդին տեսողութիւնը կը տկարանայ, եւ աչաց առջեւ միշտ բիծեր կը տեսնէ, մեծ յոգնութիւն եւ տկարութիւն կը զգայ։ Բոլոր այս ախտանշանք հետզհետէ կը յայտնուին։ Կ'ըսուի թէ մողովրդեան երեք չորրորդ մասը կը տառապի այդ ախտով այս կամ այն ձեւին տակ։ Բժիշկները շատ անգամ կը խաբուին այս ախտին բնութեանը վրայ։ Ոմանք կը դարմանեն զայն իբր լեարդի հիւանդութիւն մը, այլք՝ իբր դժուարամարսութիւն, եւ վերջապէս ոմանք ալ իբր փայծաղնացաւ, եւն, բայց իրենց դարմաններէն ոչ մին յաջողութիւն գտած է։ Եւ սակայն հնարուած է «Fxtract of Roots» կամ Մէյ. Սիկըլի բուժիչ օշարակն, որ ամեն հիւանդութիւն կը բժշկէ։

Անմարսողութիւնն յոյժ ծանր հիւանդութիւն մըն է, որով կը տառապի ընկերութեան մէկ բազմաթիւ դասակարգն եւ որմէ յառաջ կուգան աղէտալի հետեւանքներ, եթէ անմիջական դարման ի գործ չի դրուին։ Սիկըլի օշարակն ազդեցիկ դեղ մըն է, ամենէն դժուարին պարագայներու մէջ իսկ։ Հրապարակին վրայ ելած բազմաթիւ կեղծերէն զգուշանալու համար դիմել Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ միակ գործակալին

ԷՏՄՈՆ ՔԱՌՈՒԱՆԱ 2214

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՕՏԸԼՄՈՆԹՈՆ...

Անգամ մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուլիչ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ: Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ: Այսպէս գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցնէ: Անհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն: Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելը կ'ընէ մանուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է:

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նաեւ Բարիզ ու Նիւ Եորք: Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով:

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտըրըմ Էտմոն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգլիտօի անուշահոտութեանց վաճառատունը։

2218

THE BRITISH AND FOREIGN
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	1,340,000
Պահեստի դրամ	» »	600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ։ Այժմ աշխարհիս սակ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամենէն զօրաւորն է և իւր դիրքով հասարակութեան կ'ընծայէ ուրիշ ամեն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն։

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ապրանքներ, դրամածրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, եւ, շոգենաւ, առագաստանաւ, Թղթատարի և երկաթուղւոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով։

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Քիւչիւք Աչըր էֆէնտի խան։

32 Գործակալ, ԷՏՎԱՐՏ ՊԱՐՖԻԼՏԻ

ՈՍԿԵԱՅ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՅ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ
ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

2218

Ֆրանսացի և օտար բժշկաց 4000է աւելի ներբողալից վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կոչուած է ... ... կը ...

Կեդրոնատեղի՝ ՇԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

THE CYCLOSTYLE DUPLICATING APPARATUS
ԸՆԴՕՐԻՆԱԿԻՉ ԳՈՐԾԻ
(ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿԷՍԹԷՆԹԸՐԻ)

Կարելի է 2000 նման օրինակներ (copie) արտագրել սեւ և անջնջելի մելանով ամեն տեսակ Շրջաբերականներու, Գրութիւններու, Նկարներու և Երաժշտութեան։

Ռուսաց լուացքի, յոգացման, ելեքտրականութեան, քիմիական արտադրութեանց կամ անիլէններու

Այս միջոցը պարզ, արագ, մաքուր, գեղեցիկ և ամենէն աւելի խնայողական է։

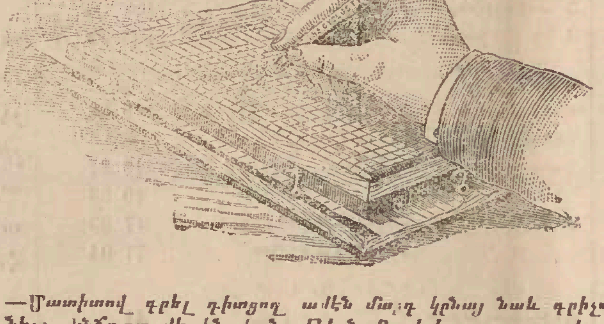

Ուրիշ միջոցներու վրայ Ընդօրինակիչ Գործին ունեցած առաւելութիւնք հետեւեալներն են։

1. ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ. — Բոլոր հետեւ օրինակներն սեւ մելանով կ'ըլլան և գրութեան դրոշմը կը պահուի, այս միջոցով տպուած շրջաբերական մը՝ ձեռքով գրուած նամակի մը ճիշդ նմանը կ'ըլլայ։

2. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Այս միջոցով կը ստացուին երկու հազար հատ օրինակներ այնքան լաւ որքան տասն օրինակներ, և վերջինը պիտի ըլլայ առաջնոյն չափ փայլուն։

3. ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. —Մատիտով գրել գիտցող ամեն մարդ կրնայ նաև գրիչով գրել։ Տղայ մ'իսկ կրնայ օրինակներն առնել, կնճռոտ մեքենականութիւն մը չի կայ որ աւրուի։

4. ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընդօրինակիչ գործին պահպանումն աւելի աժան կ'ըլլայ քան ուրիշ միջոցի մը (« ժէլաթինի » գրեթէ կէսն)։ Իւրաքանչիւր գործիքի հետ բաւական նիւթ կայ՝ վեց ամիս գործածելու համար (շաբաթն անգամ մը աշխատելով)։

5. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ. —Բնագիրն այնքան շուտ կարելի է գրել որքան մատիտով (թանձր մելանի հետ մաքառելու պէտք չկայ) և գրութիւնը լմննալուն պէս օրինակներուն կարելի է սկսիլ. Թանաքուած գլանաձեւ ճախարակ մը մաքուր և ճոխ տպագրութիւն մը կ'արտադրէ։ Ժամուան մը մէջ 60 օրինակ կարելի է հանել. Պզտիկ ծաւալով շրջաբերական մը կրնայ գրուիլ և կէս ժամուան մէջ 200 օրինակներ ունենալ։

6. ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ. —Կարելի է երկար ատեն բնագիրը մէկ կողմ թողուլ, և յետոյ ուզուածին չափ օրինակներ հանել անկից.

7. ՍԽԱԼՆԵՐՆ ՈՒՂՂԵԼ. —Ո և է սխալ մը կարելի է ուղղել պարզապէս փթամատով քերթելով ջնջուելիք խօսքերը և անոնց տեղ գրելով ուզուած խօսքերը։

Այս միջոց անպատեհութիւններէ զերծ է, զօրս ունին ուրիշ գրութիւններ։ 2281

Այս հռչակաւոր ընդօրինակիչ գործին Կ. Պոլսոյ վաճառողն է ԷՏՄԱՆՏ ՔԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից։ 95 և 97

ԱԶԴ

Կահաւորման և կառքի կազմածներու վերաբերեալ ամեն ինչ որ գնել ուզէք՝ նախ դիմեցէք ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆԳՕ (Բերայի մասնաճիւղ) տան ընդարձակ մթերանոցները, Նուվօ Բազար տ'Անաթօլի, Թղթատարական և հեռագրական պաշտօնատան կից, որ վերջերս ընդունեց խիստ ճոխ մթերք մը ամեն երկրէ ԳՈՐԳԵՐ, կահաւորման համար ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍ ԵՒ ԹԱՒԱՊԱՍՏԱՌ, ՎԱՐԱԳՈՅՐ, ԺԱՆԵԱԿ, ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻ, ՍՏՈՐ, ՔՈՒԹՈՆ ԿԵՐՊԱՍ, ՄՈՄԱԶՕԾ ԿՏԱՒ, ԼԻՆՕԼԷՈՄ, ԿԱՌՔԻ, ԼԱՊՏԵՐ, ՀԱՅԵԼԻԻ ՆԻՒԹԵՐ, ԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեան համաձայն։

Եւրոպայի առաջնակարգ գործարաններէն աժանութեան բացառիկ պայմաններով եղած նոր գնմանց շնորհիւ, ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆԳՕ տունը կարող է ամեն մրցում արհամարհող գներ հաստատել, և այս գիներ ճիշդ նոյնը լինելով ինչ որ են Կ. Պոլսոյ հանրածանօթ տան գիները, մի միայն ի դիւրութիւն արգոյ հասարակութեան որպէս զի տեղափոխուելու նեղութիւնը չկրէ և կարենայ միեւնոյն առաւելութիւնները վայելել Բերա եւս։

42

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ	Անգղ. Ոսկի	1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	121,984
Պահեստի դրամ	» »	250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն շէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ'ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԵՐԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Յ. ՍԱՐԸԵԱՆ
Գործակալ Ապահովագրական Ընկերութեանց

Սթամպօլ, Պաղչէ-Գաբու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 19

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՅ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՐԷՓՈՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ
100,000 000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխաւճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանգստեան սնտուկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն բացուած է 1884 Յունուար 1էն։

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ էֆէնտի Թէլլալեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, Թիւ 11, Պահճէ Գաբու, Պոլիս։ 36

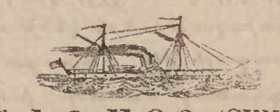

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուր շոգենաւերը ... կը ... Լիվրբուլ և Պոլսոյ միջեւ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնո
Ումպրիա	7718	Գադալօնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Օրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ադլաս	2393
Սեֆալօնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	899
Փէտար	1876	Մօրոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա
17

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Եղբ. ... Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանտէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլախօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	[illegible]000	Կրօտօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Փօրօդինօ	220[illegible]	Հիտալկօ	3000	Րինալդօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	26[illegible]0	Յայակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գադօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնդօ	4300
Գլիօ	[illegible]500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիդօ	2500	[illegible]ալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էլյնսօմ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըրս	200
[illegible]րաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օդրանտօ	4[illegible]00	Ջէրբ	140
Ֆիտօ	700	Օդդօ	2000	Մօսքիթօ	120

Էճիբշըն Մօնարք	8000
Բիրժիըն Մօնարք	8000
Լըդիըն Մօնարք	8100

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմթ խան, Ղալաթիա
7

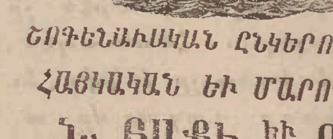

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս ...

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատօլի որ պիտի մեկնի օգոստ. 18ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Փրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և ... ...

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
5 Մուհանէ Սիթէ Փրանսէզ

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր.	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բրիմ)	»	63,770,000
1890ի հասոյթք	»	15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	»	160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՅՑԹԱԼ, Նախկին երեսփոխան, Նախկին փոխ-նախագահ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆռանսայի Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ Եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Միջերկրեայ» երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԷՌ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մօնթանիի և Էբինաքի ածխահանաց ընկերութեան։
Ս. ՀԻՒՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան.
ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԸՐ Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պառոն Փ. ՍԸՌԻՋ, Նախկին ելեւմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՄՄԸՆ, Հօթինկէր և Ընկ. դրամատանց տունէն,
Ֆ. ՄԻՐՅ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, փոխ Ֆրանսական Պանքայի, փոխ. Ֆռանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց,
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բագար, Բիւրարի և Ընկ. դրամատանց տունէն,
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լանտի երկաթուղեաց Ընկերութեան փոխ,
Ա. ՎԷՌՆ, Վէռն և Ընկ. դրամատանց տունէն, փոխ Ֆրանսական պանքայի, նախագահ Ֆռանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, փոխ Օսմ. պանքայի.
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ԱԼՊԵՐ ՖՈՌ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր.	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	93,8[illegible]
Կենաց համար վճարուած	»	59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	»	243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Քամոնտօ Պանքայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2